

GAZETA GDAŃSKA

10
FEN.

Nr. 89

Poniedziałek, 17 kwietnia 1939

Rok XLVIII

Dni decydujące o wojnie lub pokoju

Omówienie dnia politycznego

Bieg wypadków politycznych z ubiegłej soboty i niedzieli zdaje się wskazywać, że temperatura bojowa wśród państw totalnych zaczyna opadać, pomimo zachowania na zewnątrz groźnych pozorów.

Ochotnicy włoscy będą wycofani z terenu Hiszpanii w dniu 15 maja bieżącego roku, — a nie jak poprzednio umówiono w dniu 2 maja. Anglia zgodziła się na to drobne ustępstwo, gdyż najwyraźniej prowadzi politykę nie drażnienia przeciwnika, gdy chodzi o drobiazgi.

Cały wysiłek polityki Wielkiej Brytanii zwrócony jest w tym kierunku, ażeby osłabić oś: Berlin — Rzym. Stąd mała reakcja na zajęcie przez Włochów Albanii, stąd brak gwarancji dla granic Jugosławii, której całość granic poręczył Mussolini.

Najwyraźniej widać, że Mussolini ma większy kredyt zaufania w Londynie i że słowem oraz przyrzeczeniem jego więcej się ufa.

Zagadka manewrów...

Niemcy mają więc powód do zdenerwowania. Obawiają się nie tyle owego rzekomego „okrążenia”, ile odciągnięcia swego partnera od gry wojennej.

I tu kryje się zagadka manewrów floty niemieckiej u wybrzeży Hiszpanii i na Morzu Śródziemnym. Po prostu chodzi o silniejsze związanie Włoch z Berlinem. Ze wysłaniem floty niemieckiej na Morze Śródziemne nie ma charakteru zaczepnego, lecz raczej ma cechy demonstracyjne, świadczące to, że Kanclerz Hitler nie osłabiałby tak lekkomyślnie swych sił bojowych Niemiec na Morzu Północnym i Bałtyckim, gdyż w wypadku konfliktu zbrojnego flota niemiecka łatwo mogłoby się znaleźć w potrzasku.

Nie zapominajmy bowiem, że nawet w tym stanie rzeczy jak jest, flota francusko - angielska przewyższa w dwójnasób połączone siły morskie niemiecko-włoskie na

Morzu Śródziemnym. Nie mówiąc już o tym, że sama tylko flota Wielkiej Brytanii, bez Francji i Ameryki, — siedmiokrotnie przewyższa połączone siły morskie Berlina i Rzymu.

Inicjatywa Ameryki i co z tego wynika

Nie jest również bez znaczenia szczegół, że flota sowiecka w składzie pancerników, krążowników, torpedowców również wypływa „na manewry” na południe Morza Bałtyckiego.

Z tej strony zatem nie ma co obawiać się zaskoczenia, czy niespodzianek.

Berlin
Bruksela
Londyn
Paryż
Rzym

oto trasa podróży min. Gafencu

Ożywiona akcja dyplomatyczna Rumunii

BUKARESZT. W ub. sobotę wieczorem odbyła się w pałacu królewskim, pod przewodnictwem króla, konferencja, w której wzięli udział premier Calinescu, wszyscy doradcy królewscy i minister spraw zagran. Gafencu. Min. Gafencu uczynił przegląd rozwijanej przez rząd rumuński w ostatnich czasach akcji dyplomatycznej oraz uzyska-

Ale to wszystko stanowi rzecz drugorzędną wobec listu odręcznego prez. Stanów Zjednoczonych Roosevelta, który zaproponował Hitlerowi i Mussolinimu konferencję pokojową, która ma wypracować powszechny pakt o nienapadaniu na przeciąg lat 10-ciu.

Narazie nie wiemy, co odpowie Berlin — Rzym.

W końcu należy zaznaczyć charakterystyczną zmianę, polegającą na złagodzeniu ataków prasy niemieckiej, przeciwko Polsce. Nie należy jednak ulegać słodkiemu optymizmowi i osłabiać nasze pogotowie.

nych wyników. Expose ministra spraw zagranicznych spotkało się z jednomyślną aprobatą.

Wczoraj w południe min. Gafencu opuścił Bukareszt, udając się z dwudniową wizytą oficjalną do Berlina. Min. Gafencu odwiedzi następnie Brukselę, Londyn, Paryż i Rzym.

Francuskie pancerniki w Gibraltarze

Zapory obronne na Gibraltarze gotowe

GIBRALTAR. Wczoraj rano przybyły do Gibraltaru dwa francuskie pancerniki: „Lorraine” i „Bretagne” oraz dwa kontrtorpedowce: „Fantasque” i „Terrible”. Okręty zarzuciły kotwice przy południowym moście. Czas pobytu okrętów francuskich w Gibraltarze nie jest znany.

LONDYN. Agencja Reutera donosi z Gibraltaru: Wczoraj rano zakończono budowę zapór ochronnych 2-eh wejść do angielskiego portu wojskowego w Gibraltarze. Prace nad wzniesieniem barykad ochronnych wzdłuż dro-

gi wodącej na północ Gibraltaru trwają.

Znowu podwyższenie morskich stawek ubezpieczeniowych na wypadek wojny

LONDYN. Lloyds znowu podwyższył stawki ubezpieczeniowe morskie na wypadek wojny. To ponowne podwyższenie stawek ubezpieczeniowych na wypadek wojny spowodowało wstrzymanie się wielu firm importowo - eksportowych od frachtowania tonażu morskiego i miało ujemny wpływ na kształtowanie się sytuacji na rynkach wszelkich artykułów importowo - eksportowych.

Zachód jeszcze nigdy nie oceniał roli Polski tak wysoko

— oświadczył naczelny wódz armii estońskiej gen. Laidoner

TALLIN. Z okazji wizyty w Polsce, wódz naczelny armii estońskiej, generał Johan Laidoner, udzielił wywiadu korespondentce Polskiej Agencji Telegraficznej Paťa w Tallinie.

Na pytanie o cele wizyty, o stosunki polsko - estońskie oraz na prośbę o krótkie przedstawienie ogólnej linii estońskiej polityki zagranicznej, gen. Laidoner oświadczył, co następuje:

Celem mojej wizyty w Polsce jest odwiedzenie Marszałka Śmigłego-Rydza i odnowienie z nim dawnej znajomości.

Pragnę złożyć wyrazy mej cześci Dostojnemu Prezydentowi Rzeczypospolitej, którego miałem zaszczyt przyjąć w swoim domu w czasie pobytu jego w Estonii w roku 1930.

Spodziewam się, że zobaczę się również z innymi przedstawicielami polskiej siły zbrojnej oraz władz cywilnych, a w pierwszym rzędzie z moim starym przyjacielem płk. Beckiem.

Moja wizyta w Polsce jest oficjalna, ale ma częściowo i charakter prywatny, ponieważ na zaproszenie Marszałka Śmigłego-Rydza pojedzie do Warsza-

wy również moja małżonka.

Co się tyczy stosunków polsko - estońskich, to były one i są zawsze bardzo dobre. Między naszymi państwami panuje zaufanie i wzajemne zrozumienie. Polska przez swą stałą i samodzielną politykę odgrywa wielką rolę w środkowej oraz we wschodniej Europie jako czynnik równowagi i pokoju.

W czasie wydarzeń wrześniowych w roku ubiegłym, kiedy cały świat był ogarnięty niepokojem, Polska kierowała swoją polityką spokojnie, ale przy tym odważnie i samodzielnie i e, skutkiem czego jej znaczenie w Europie Środkowej i Wschodniej jeszcze się zwiększyło; świadczy o tym wyraźnie niedawna deklaracja rządu W. Brytanii.

Zdaje się, że mocarstwa Europy Zachodniej nigdy jeszcze tak wysoko, jak obecnie, nie oceniały roli Polski jako gwarantki pokoju w Europie. I tak jest rzeczywiście. Polska umiała w swej polityce zagranicznej nawiązać poprawne i zrównoważone stosunki ze swymi wielkimi sąsiadami, zwiększając przy tym swą potęgę polityczną. Podobnie jak w Polsce tak i u nas celem jest sta-

Amerykańskie okręty wojenne na Morzu Śródziemnym

WASZYNGTON. W kołach rządowych Waszyngtonu rozważana jest sprawa pozostawienia czy odwołania krążownika „Oma-ha” i dwóch kontrtorpedowców amerykańskich, które znajdują się na wodach Morza Śródziemnego. Przeważa pogląd, iż okręty te należy pozostawić na wodach europejskich, aby zapewnić opiekę i pomoc obywatelom Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej w razie potrzeby.

Wielka manifestacja w Bydgoszczy

W Bydgoszczy odbyła się manifestacja na rzecz Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej. Stowarzyszenia i organizacje udały się w pochodzie przez miasto z licznymi transparentami na rynek Marszałka Piłsudskiego. Mimo deszczu rynek zapelniono miejscowe obywatelstwo wznosząc entuzjastyczne okrzyki na cześć wojska i Naczelnego Wodza. Przemówienia wygłosili: dr Typrowicz, komisarz pożyczki, oraz w imieniu LOPP Pałaszewski.

Nadzwyczajne ćwiczenia oficerów rezerwy w Belgii

BRUKSELA. Belgijski sztab generalny postanowił powołać wszystkich oficerów rezerwy na nadzwyczajne 10-dniowe ćwiczenia w celu przygotowania ich na wypadek konieczności wcielenia ich do szeregów.

Czeskie maski gazowe dla Francji

Jeszcze przed zajęciem Czech i Moraw przez Niemcy, czeskie zakłady „Ceska Zbrojovka” wykonała dla Francji większą ilość masek gazowych, które miały być dostarczone do Francji drogą morską przez Gdynię.

Na kilka dni przed okupacją Czech do Gdyni nadszedł ostatni transport w ilości 14 wagonów masek gazowych.

Wobec braku wyraźnych dyspozycji nadawcy — transport ten przez dłuższy czas leżał w magazynach gdyńskich. Mimo starań, jakie czyniły władze niemieckie, by „Ceska Zbrojovka” cofnęła ten transport przesyłka została obecnie załadowana na statek i wysłana do Francji.

Wycofanie pieniędzy czeskich

BUDAPESZT. Wydano tu dekret, na zasadzie którego wycofane zostają z obiegu pieniądze czeskie na obszarach, przyłączonych ostatnio do Węgier. Wymiana odbywać się będzie w stosunku 700 koron czeskich za 100 pengő.

Gwałtowny huragan w Ameryce

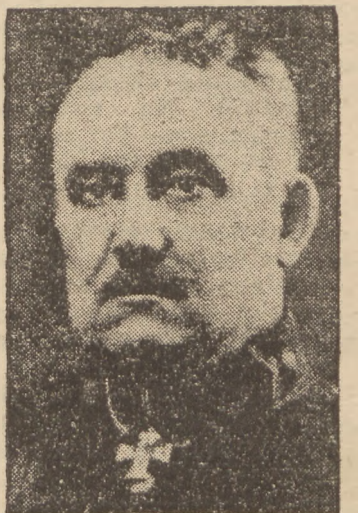
NOWY JORK. Niezwykle gwałtowny huragan nawiedził północne części stanu Oklahoma, niszcząc doszczętnie miejscowość Capron. 7 osób zostało zabitych, a przeszło 30 odniosło ciężkie rany. Huragan wyrządził również poważne szkody w innych miejscowościach tego stanu.

Depesze z Zaolzia do p. Wojewody Raczkiewicza

Prezes Światowego Związku Polaków z Zagranicy p. wojewoda pomorski Władysław Raczkiewicz otrzymał w dniu wczorajszym następujący telegram:

„W chwili, kiedy na nadzwyczajnym walnym zebraniu Macierzy Szkolnej Śląska Zaolziańskiego, odbywającego się w dn. 16 kwietnia br. w Cieszynie dokonuje się zlanie tejże Macierzy z Macierzą Szkolną Ziemi Cieszyńskiej, zebrani delegaci wszystkich kół gorąco manifestują swoje uczucia wdzięczności dla Światowego Związku Polaków i Czcigodnego Prezesa za wybitną i skuteczną pomoc w obronie polskości na Zaolziu w czasach niewoli czeskiej”.

Naczelny
wódz
armii
estońskiej
przy-
jeżdża
do
Polski

steśmy w dobrych stosunkach ze wszystkimi bliższymi i dalszymi sąsiadami. Nie boimy się żadnej napaści ani ze strony dalszych ani bliższych sąsiadów. Ale jeżeli ktoś spróbowałby nas zaatakować wtedy naszą stanowczą decyzją jest walczyć w obronie swej niepodległości, a wiemy, że to będzie oznaczać dla nas walkę na śmierć i życie.

PRZEGLĄD PRASY

Polak nie drży przed wojną

(s) Agitacja antyniemiecka na całym świecie z dnia na dzień wzrasta i, rzecz charakterystyczna, wzrasta z niebywałą siłą w Stanach Zjednoczonych.

W „ABC” czytamy o ciekawych pod tym względem nastrojach, panujących na drugiej półkuli i o wzroście prestiżu Polski:

„W miarę jak powracają nasze statki z dalekich podróży, gdzie przebywały podczas aneksji Czech i Kłajpedy, dowiadujemy się od marynarzy po prostu jednomyślnie, że Polska jest znowu, gdzie mieszka rycerski, szlachetny naród, który jedyny w świecie nie boi wojny”.

Natomiast legendarne wprost wieści podają sobie z ust do ust we wszystkich krajach różnolatorowi, egzotykcni ich mieszkańcy o tym dalekim tajemniczym kraju na północy, co Polska się zowie, gdzie mieszka rycerski, szlachetny naród, który jedyny w świecie nie boi wojny”.

Moryc nie denerwuj się!

„Polska Zbrojna” ze spokojem odpowiada prasie niemieckiej, która w ostatnich czasach straciła panowanie nad sobą i wykopracza sens politycznych wydarzeń:

„Polska nie zaciągnęła żadnych zobowiązań, któreby mogły kępować jej niezależność polityczną i stać na przeszkodzie akcji pokojowej. Dlatego też można wyrazić tylko zdumienie, czytając różne dość karkołomne „interpretacje” porozumienia londyńskiego — z jakimi wystąpiła prasa niemiecka. Pretensje i zarzuty dzienników niemieckich, będące wynikiem „idee fixe” na ile obawy o okrażanie Rzeszy są — widać to na pierwszy rzut oka — pozbawione wszelkiej słuszności. Zdenerwowanie jest zawsze złym doradcą — a do swych wywodów prasa niemiecka uważała za stosowne wprowadzenie różnych elementów drażniących, które bynajmniej nie ułatwiają prowadzenia spokojnej merytorycznej dyskusji.

Układ angielsko-polski służy celom stabilizacji pokoju — a więc tym samym ani co do treści, ani co do formy nie znajduje się w żadnej sprzeczności z niemiecko-polską deklaracją o niestowianiu siły”.

To chyba fantazja

Prasa angielska a także francuska przynosi sensacyjne pogłoski, rzekomo z dobrego źródła o tym, jakoby grupa patriotów czeskich planowała dokonanie zamachu na kanclerza Hitlera.

Premier Chamberlain

złożył w Izbie Gmin im. rządu angielskiego zapewnienie gwarancji brytyjskiej zarówno dla Grecji

jak i dla Rumunii. Poza tym premier w obszernym przemówieniu zajął się opisem ostatnich wypadków w Albanii i określił stanowisko Anglii wobec tych wypadków. Mowa premiera Chamberlaina aczkolwiek stanowcza, zawiera akcenty pojednawcze w stosunku do Włoch. Premier stwierdził wprawdzie, że rządowi angielskiemu trudno jest pogodzić okupację Albanii z umową angielsko-włoską, nie uważał jednak za wskazane uznanie paktu angielsko-włoskiego za nieistniejący. Na takie stanowisko rządu brytyjskiego wpłynęło niewątpliwie przyrzeczenie Mussoliniego wycofania ochotników włoskich z Hiszpanii bezpośrednio po wielkiej rewii, która si ę odbędzie w Madrycie z początkiem maja, z okazji zakończenia wojny domowej.

Zupełnie niespodziewanie nastąpiło odwołanie gwarancji dla Rumunii, na ogół bowiem spodziewano się raczej, że gwarancja ta prócz Grecji, dotyczyć będzie Turcji.

Opinia angielska przyjęła przemówienie Chamberlaina jako zapowiedź chwilowego odprężenia w kryzysie, niemniej jednak sytuacja wymaga dalej największej czujności. Według tej opinii Chamberlain wychodzi z założenia, że Włochy nie mają zamiaru tworzenia dalszych faktów dokonanych i tem utę należy przypisać pojednawczy ton mowy premiera angielskiego.

Dla Polski nowe gwarancje, udzielone przez Anglię nie mogą stworzyć

Holandia przygotowana do obrony

Gotowe ładunki dynamitu w mostach

Jak już pisaliśmy, ostatnio rozeszły się sensacyjne pogłoski o tym, jakoby Holandii groziła agresja.

W wieściach podobnych, oczywiście, może być wiele przesady, tłumaczącej się zdenerwowaniem, podsycanej przez wieści nadchodzące z tej to z tamtej strony. Premier holenderski, Colijn, wystąpił przeciw szerszeniu alarmistycznych pogłosek,

przeciw sianiu niepokoju, wygłaszając na ten temat przemówienie do ludności przez radio. Nie wchodząc więc w ocenę prawdopodobieństwa tych pogłosek, należy stwierdzić, że Holandia czyni w obecnych warunkach wszystko, co każde inne państwo uczyniłoby na jej miejscu: przygotowuje się do obrony, ażeby być gotowa na wszelką ewentualność.

Na jeden bombowiec o pełnej wartości bojowej potrzeba milion złotych

Na pytanie ile potrzeba pieniędzy na lotnictwo, można odpowiedzieć krótko: dużo, nak najwięcej. Potrzeby lotnictwa wojennego nie mają górnej granicy.

Konkretnie. Na jeden samolot nowoczesny o pełnej wartości bojowej potrzeba — milion złotych!

Dlaczego? Nowoczesny samolot bojowy wraz z uzbrojeniem, przyrządami nawigacyjnymi i wszystkimi urządzeniami kosztuje od czterystu do sześciuset tysięcy złotych. Przeciętnie więc pół miliona. A przecież najbardziej nowoczesny samolot to tylko martwy sprzęt. Dopiero w rękach dobrze wyszkolonych lotników staje się on groźną bronią. A więc trzeba wyszkolić pilotów, obserwatorów, mechaników, strzelców, trzeba wyszkolić odpowiednią ilość personelu pomocniczego. Godzina lotu bombowca kosztuje około 400 złotych. Ale nawet najlepsze samoloty w rękach najlepszych pilotów też nie mają pełnej wartości bojowej. Potrzebna jest jeszcze odpowiednia ilość lotnisk. Dziś nie wystarcza kawał równego pola. Ciężkie samoloty bojowe o dużej szybkości muszą mieć lotniska stałe, dobrze urządzone.

Lotnisko wojskowe musi być duże, zdrewnowane, musi być zaopatrzone w pasy betonowe, urządzenia świetlne, aby samoloty mogły startować i lądować o każdej porze dnia i nocy, bez względu na warunki atmosferyczne. Na takim lotnisku muszą być han-

gary, warsztaty, zbiorniki z paliwem, dobre środki komunikacji naziemnej itp.

Bez lotniska samolot nie ma znaczenia. — Ktoś powiedział, że lotnictwo bez lotnisk jest powolniejsze od piechoty, bo nie zdąży przybyć na czas wtedy, kiedy jest najbardziej potrzebne.

Żeby więc samolot miał pełną wartość bojową, potrzeba drugie pół miliona złotych na wyszkolenie personelu, na budowę lotnisk, hangarów, warsztatów i na różne urządzenia. A gdzież koszt bomb, które są drogie i które bombowce zabierają całym tonami?

Powtarzamy: na jeden nowoczesny samolot o pełnej wartości bojowej potrzeba milion złotych.

Dotychczas na pożyczkę lotniczą zadeklarowano około dwustu milionów złotych. Rachunek jest prosty. Gdyby te dwieście milionów przeznaczyć tylko na lotnictwo, mieliśmybyśmy dwieście nowych samolotów. Ponieważ część tej sumy idzie na artylerię przeciwlotniczą, samolotów za te pieniądze będzie mniej.

Z tego już mamy jasną odpowiedź, ile potrzeba pieniędzy na lotnictwo.

Dwieście samolotów niewątpliwie dużo znaczy, ale w porównaniu z siłą powietrzną naszych sąsiadów, w porównaniu z naszymi potrzebami to jest mało.

Dlatego społeczeństwo musi dać z siebie jak najwięcej.

Zamach miał być dokonany podczas uroczystości spuszczenia na wodę pancernika „Admiral von Tirpitz” w Wilhelmshafen.

A prasa francuska zwraca uwagę na szereg szczegółów przemówienia kanclerza w Wilhelmshafen i na charakterystyczny fakt, że podczas wygłaszania przez kanclerza przemówienia po raz pierwszy zastoso-

wano grubą ścianę z nierozpryskującego się szkła, która oddzielała kanclerza od słuchaczy.

Wiadomość tę podajemy z obowiązku dziennikarskiego.

Może to być tak dobrze prawda, jak i elektro-puc.

si nowego elementu do stosunków polsko-francuskich, albowiem obydwa państwa związane są sojuszem. Deklarację

prem. Daladier należy więc uważać za wyraz oficjalnej interpretacji francuskiej zobowiązań sojuszniczych.

Trzecim wreszcie oświadczeniem, wygłosz. w ów obfitujący w przemówienia polityczne dzień, była deklaracja Mussoliniego, który zwrócił się z balkonu pałacu weneckiego do tłumów, po odczytaniu z tegoż balkonu przez generalnego sekretarza partii Starace treści uchwał, powziętych przez wielką radę faszystowską, a dotyczących uchwały parlamentu albańskiego, ofiarującej „królów Włoch i cesarzowi Etiopii koronę albańską”.

Przemówienie Mussoliniego było krótkie. Duce oświadczył, że wobec przyjaźni Włochy zachowywać się będą jak przyjaciele, zaś wobec narodów wrogich zaś, a stanowisko wrogie. „Świat jest proszony o pozostawienie nas w spokoju przy naszym wielkim codziennym trudzie”.

Przemówienie Mussoliniego tłumaczyć należy jako wystąpienie pokojowe, wiążące się logicznie z ostatnimi wystąpieniami Duce, który według własnych słów, pragnie utrzymać pokój europejski jak najdłużej.

Tak więc, wydaje się, iż zachmurzony widnokrąg europejski zaczyna się nieco przecieślać. Zza skłębionych do niedawna groźnie ciemur przebijają nieśmiało jeszcze pierwsze promienie słońca pokoju, w którego utrzymaniu zainteresowane są narówni wszystkie państwa „dobrej woli”.

Trzy oświadczenia

i nie stwarzają żadnych nowych zobowiązań, nie wchodzą one bowiem ani w ramy układu polsko-angielskiego, ani też w ramy sojuszu z Francją. To wyraźne sprecyzowanie stanowiska Polski wynika z obecnej sytuacji politycznej, w której należy przestrzegać jak największej ścisłości w odniesieniu do zobowiązań, podejmowanych przez poszczególne państwa. Gwarancję udzieloną przez Wielką Brytanię Rumunii, opinia polska powitała życzliwie.

Równocześnie z przemówieniem premiera Chamberlaina premier Daladier złożył deklarację wobec prasy, której zakomunikował postanowienia francuskiej rady ministrów. Daladier powtórzył imieniem rządu francuskiego gwarancję, udzieloną Rumunii i Grecji przez Anglię, wyraził radość rządowi francuskiego z zawarcia wzajemnych zobowiązań pomiędzy Anglią i Polską i oświadczył, że sojusz francusko-polski został potwierdzony przez rządy Francji i Polski w tym samym duchu, albowiem obydwa państwa udzielają sobie nawzajem gwarancji niezwłocznej i bezpośredniej pomocy przeciwko wszelkiej groźbie bezpośredniej, któraby mogła narazić na szwank ich żywotne interesy.

Jeżeli chodzi o stanowisko Polski wobec tego oświadczenia premiera Daladier, to należy zaznaczyć, że deklaracja premiera Daladier nie wno-

Wzdłuż granicy holendersko-niemieckiej zbudowano szereg małych fortów. Liczba ich w obecnej chwili wynosi 40. Wyposażone są artylerią, w działach przeciwlotniczych i w karabiny maszynowe, a rozmieszczone są wokół dróg, wiodących z Niemiec i mostów na wielkich rzekach. W fortach znajdują się podziemne magazyny z amunicją. Strzeżone są one dzień i noc przez stałe garnizony w sile 8.000 żołnierzy. Oddziały te rozmieszczone są w nowo wybudowanych barakach w miejscowościach granicznych.

W mostach znajdują się gotowe ładunki dynamitu, tak, że mogą każdej chwili wyłecić w powietrze. W ten sposób Holandia strzeże swojego bezpieczeństwa, ale linia jej fortów ma znaczenie nie tylko lokalne. Stanowi ona przedłużenie francuskiej linii Maginota i fortyfikacji belgijskich, wiodących od Alp do granicy Holandii. Jest to rodzaj wielkiego muru Europy Zachodniej, muru, gotowego do odparcia napastnika.

Pierwsze wieści o możliwości ataku nadeszły ze wschodnich prowincji, których mieszkańcy obserwowali, jak z drugiej strony buduje się nowe baraki i nowe drogi. Burmistrzowie miast pogranicznych zwrócili się do rządu z prośbą o pomoc i opiekę.

W myśl tych żądań i w obliczu nowej sytuacji Holandia przystąpiła do wykonania planu zbrojeń zastosowanego, oczywiście, do jej sił, stosunkowo szczupłych. Jednym z najważniejszych kroków było wzniesienie fortyfikacji, o których była mowa powyżej i których celem jest powstrzymanie przeciwnika do chwili nadejścia pomocy z Francji, Anglii i Belgii.

Holandia jest głęboko przekonana, że Anglia nie pozwoli, aby Amsterdam i Rotterdam dostały się w obce ręce.

Obsady linii fortów tworzy 25 batalionów, z których każdy ma 350 żołnierzy. Garnizony ich znajdują się w Hede, Ravenstein, Doesburg, Ravenstein, Zwolle, itd. W kilka godzin po zaalarmowaniu 70.000 żołnierzy znajdzie się na granicy. — W związku z tymi wszystkimi zarządzeniami zwiększono roczną ilość rekrutów z 19.500 na 32.000, a okres służby wojskowej został przedłużony z 5 i pół miesięcy do 11 miesięcy. Obliczają, że na całość ludności Holandii wynoszącej 8 milionów mieszkańców zmobilizowana armia mogłaby liczyć milion żołnierzy.

W południowej Holandii rzeka Maas stanowi naturalną linię obronną wzdłuż granicy. W Holandii północnej natomiast nie ma podobnej naturalnej granicy i wskutek tego obrona tych obszarów przedstawiałaby znacznie większe trudności. Cofając się, w razie silnego naporu przeciwnika, wojska holenderskie mogłyby się zatrzymać nad rzeką Yssel i w ten sposób

ciąg dalszy na stronie 4-tej

O czym się mówi:

Ministerstwo poczt w Czechach wydało specjalne blankiety telegramów hołdowniczych z okazji 50-lecia urodzin Adolfa Hitlera. Tekst depesz zredagowany jest w języku niemieckim.

Cena telegramu.... 15 koron.

Donoszą z województwa centralnych i wschodnich, że rolnicy masowo zgłosili do wojska posiadane zapasy owsa.

Kola wojskowe z uznaniem podkreślają to obywatelskie stanowisko rolnictwa.

Niedawno zawarty układ gospodarczy między Niemcami a Rumunią wywołał zaniepokojenie w Anglii i Francji. To też natychmiast wyjechała do Bukaresztu delegacja francuska, która zawarła z Rumunią nową umowę handlową.

Obecnie bardzo żywo zainteresowała się Rumunią, również Anglia, wysyłając do Bukaresztu delegację handlową. W najbliższym też czasie należy spodziewać się zawarcia układu handlowego między W. Brytanią a Rumunią.

Istny wyścig o wpływy w Rumunii.

Rozgrywki o mistrzostwo ligi piłkarskiej

Wisła pokonała Union-Touring 3:1

W niedzielę odbył się w Łodzi mecz ligowy pomiędzy krakowską Wisłą a Union-Touringiem, zakończony zwycięstwem Wisły w stosunku 3:1 (1:1).

Drużyna Krakowa była lepsza o całą klasę od łódzian. Zwyciężyła zasłużenie, jednak wynik cyfrowy nie odzwierciedla istotnego stosunku sił i powinien być znacznie wyższy. Drużynę łódzką od poważniejszej porażki uratował bramkarz Falkowski.

Bramki zdobyli w pierwszej połowie w 28 minucie Artur dla Wisły, a w 35 min. Świętopełkowski z karnego dla U-T.

Po przerwie całkowitą przewagę miała drużyna krakowska, która w 21 minucie zdobyła dalszą bramkę ze strzału Artura, a wynik dnia ustalił Hausner w 31 min.

A. K. S. — Garbarnia 3:2

Na boisku Cracovii A. K. S. z Chorzowa odniósł szczęśliwe zwycięstwo nad Garbarnią 3:2 (0:0), mimo, że Garbarnia prowadziła już 2:0. Przebieg tego spotkania nie kształcił w dużej mierze porównywalny, który utrudniał normalne prowadzenie piłki. Grający z wiatrem Ślązacy byli w tej części dużo słabsi od twardej Garbarni. Mimo obustronnych usiłowań do przerwy utrzymuje się wynik bezbramkowy. Po zmianie pół początkowo Garbarnia opanowała boisko. W 16-tej minucie Ignaszek ostrym strzałem ze skrzydła zdobywa prowadzenie dla Garbarni. W 20-tej minucie obrońca Garbarni Piątek egzekwuje rzut wolny, z którego głową Pazurek zdobywa drugi punkt.

Dokończenie ze strony 3-ciej

powstałaby linia obrony, wiodąca prosto z Holandii południowej do jeziora Zuyder. Wojska, znajdujące się na północy, cofałyby się w kierunku tego samego jeziora Zuyder. Na wypadek ostatecznej sforsowania linii fortów Holendrzy wycfaliby się w kierunku Amsterdamu i wezwaliby na pomoc swego starego i najwierniejszego sprzymierzeńcy, którym jest morze.

Zarządzoneby otwarcie tam, jak to się już zdarzyło w okresie wojny z Hiszpaniami za czasów Wilhelma Milczącego i w okresie wojen z Francją za Wilhelma Orańskiego. W myśl przygotowanych planów i zarządzeń w ciągu trzech godzin można obszar tamy i wody zalałyby ogromny obszar od jeziora Zuyder aż do granicy belgijskiej. Za tym zalewem stanęłaby armia holenderska, broniąca dostępu do Amsterdamu.

Takie są plany i przygotowania wojenne Holandii, wypływające stąd, że małe to państwo musi się liczyć z każdą ewentualnością i uwzględniać w swoich obliczeniach przede wszystkim najgorszą.

Radość na widowni trwała nie długo. Ślązacy już w następnej minucie podchodzą pod bramkę i z podania Sekuły, Pytel zdobywa pierwszy punkt, a w kilkanaście sekund po tym Pochopin wyrównuje 2:2. W obu wypadkach bramki padły z winy obrony i bramkarza, który przy drugiej bramce wypuścił piłkę z rak. W 35 minucie Sekuła zdobywa decydującą o zwycięstwie bramkę.

Polonia — Warta 3:1

W Warszawie spotkały się Polonia i Warta. Bramki dla zwycięzców zdobyli Odrowąż, Jaźnicki i Kula, dla Warty z rzutu wolnego Schreiber.

Cracovia — Warszawianka 2:1

Cracovia po bardzo słabej grze pokonała Warszawiankę 2:1 (1:1). Dawno już zwolennicy Cracovii nie widzieli tak słabej formy białoczerwonych. Na tle gry miejscowych drużyn Warszawianki* wybiła się grą szybką i dobrą kondycją, lecz było to w sumie za mało, aby sforsować linie defensywne Cracovii.

Pierwszą bramkę dla Cracovii uzyskał w 25-tej minucie Pajak z rzutu wolnego. W 40-tej minucie z winy obrony Święcki wyrównuje dla Warszawianki.

Terminarz zawodów jeździeckich w nadchodzącym sezonie

Ustalony już przez Zarząd Polskiego Zw. Jeździeckiego terminarz tegorocznych zawodów jeździeckich przedstawia się w najbliższych miesiącach jak następuje:

- 23 bm. zawody WKS Legia w Warszawie,
- 29 i 30 bm. — w Gnieźnie,
- 30 bm. — w Bielsku,
- 1—3 maja — w Gnieźnie,
- 3—7 maja — meeting popularny we Lwowie,
- 7 maja — w Cieszynie,

Po zmianie pół gra pozostawia w dalszym ciągu dużo do życzenia pod względem technicznym i zamienia się miejscami w brutalną kopanią. Pod koniec przy dopingu widowni Cracovia przycięta i w 33-ej minucie pięknym strzałem Zembaczynski zdobywa zwycięską bramkę dla Cracovii.

Ruch — Pogoń 4:1

Rozegrany w Chorzowie mecz ligowy pomiędzy Ruchem i lwowską Pogonią zakończył się wysokim zwycięstwem Ruchu w stosunku 4:1 (0:1).

Do przerwy Pogoń, grając z wiatrem, miała lekką przewagę, nie potrafiła jej jednak uwydatnić cyfrowo, mimo, że posiadała ku temu sporo okazji. Do przerwy pogoń zdobyła tylko jedną bramkę w 24 min. z rzutu karnego strzelonego przez Szmida.

Po przerwie Ruch mając sprzymierzenia w silnym wietrze, z miejsca zyskuje przewagę. W 12-tej minucie Ruch uzyskuje wyrównanie, kiedy sędzia za wątpliwą faul poddyktował rzut karny zamieniony przez Peterka na bramkę.

W 25-tej minucie po pięknym zagranii Wilimowskiego z Wodarem, ten ostatni przyziemiowym plasowym strzałem zdobywa drugą bramkę. W 37-ej minucie bramki zdobywa Słota, a w 44-ej Wilimowski.

- 6—10 maja — w Grudziądzu,
- 12—14 maja — meeting popularny w Kielcach,
- 12—15 maja — zawody w Toruniu i Tarnopolu,
- 19—21 maja — meeting popularny w Poznaniu,
- 21 maja — kraj. zawody w Warszawie,
- 25 maja — 5 czerwca — międzynarodowe zawody w Warszawie na torze Łazienkowskim.

Niedzielne rozgrywki piłkarskie o mistrzostwo pomorskiej klasy A

WKS Gryf — KPW Pomorzanie 1:0

W Toruniu spotkały się miejscowe drużyny WKS „Gryf” i KS KPW „Pomorzanie”. Gra toczyła się przy fatalnych warunkach atmosferycznych. Prawie przez cały czas meczu padał rzęsy deszcz. Podmokła i śliska nawierzchnia boiska wpłynęła ujemnie na poziom gry. W pierwszej połowie zaznacza się lekka, lecz bezskuteczna przewaga Gryfu.

W drugiej połowie gra równorzędna. W 25 minucie gry, podczas zamieszania pod bramką „Pomorzanie” pada pierwsza i jedyna bramka z samobieżnego strzału Afeldta I.

Sędziował p. Żmudziński z Bydgoszczy

AKS Grudziądz — UNIA Tczew 2:1

W Grudziądzu odbył się mecz piłkarski o

mistrzostwo klasy A pomiędzy miejscowym AKS i tczewską Unią. Mecz po ciekawej walce zakończył się zwycięstwem gospodarzy w stosunku 2:1 (2:0).

KS „CISZEWSKI” — POLONIA 4:0

W Bydgoszczy odbył się na stadionie miejskim mecz piłkarski o mistrzostwo A klasy pomorskiej pomiędzy KS Ciszewskim i KS Polonia. Zasłużone zwycięstwo odniósł KS Ciszewski 4:0 (0:0). Bramkę strzelił Pikes. Gra na rozmoakłym boisku nie była zbyt ciekawa. W pierwszej połowie przeważała Polonia nie umiała jednak wyzyskać dogodnych sytuacji. Sędziował p. Stogowski z Torunia.

Mecz piłkarski w Pucku

W Pucku rozegrany został mecz piłkarski pomiędzy drużynami Związku Strzeleckiego z Wejherowa a W. K. S. Puck. Zwyciężyła drużyna pucka w wysokim stosunku 10 : 0.

Boliwia zgłoszona do igrzysk olimpijskich

Komitet olimpijski Boliwii zgłosił w tych dniach udział swojej reprezentacji w igrzyskach olimpijskich 1940 r. w Helsinkach.

Konstytucyjne posiedzenie Zarządu Głównego Związku Tow. Kupieckich na Pomorzu

W Grudziądzu odbyło się uroczyste konstytucyjne posiedzenie Zarządu Głównego Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu, poświęcone omówieniu planu realizacji programu prac Związku na rok 1939, obejmującego owańsze problemy organizacyjne kupiectwa pomorskiego.

Na posiedzenie przybyli m. in. reprezentanci Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni pp. prezes Tor, wiceprezisi sekcji handlowej dr. Smoleń i Mazur oraz dyr. Izby mgr. Kawczyński a także reprezentant Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego w Warszawie poseł Sikorski.

W numerze jutrzejszym bliższe szczegóły.

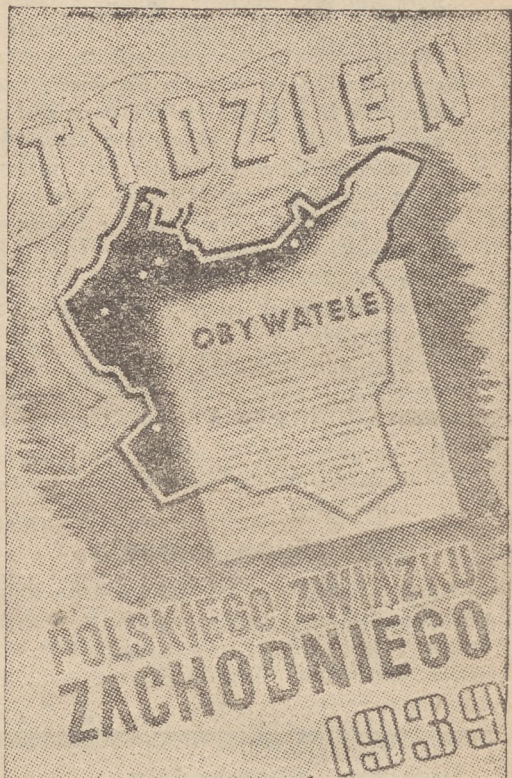

Tabela loterii

NIEURZĘDOWA z dnia 14 kwietnia

IV ciągnienie

GŁÓWNE WYGRANE

Stosunek wygranej do 20000 na nr 56599
Zi 25000 na nr 20484
Zi 15000 na nr 360 1722 64935 81563 86051
Zi 10000 na nr 69777 102034 103718 117905
Zi 5000 na nr 27139 44152 44321 120815
44793
Zi 2000 na nr 45737 52525 52680 59697
104144 106266 125617 126832 164671
Zi 1000 na nr 3488 12369 46365 60716 70121
71080 85583 86455 88429 94034 100437 118651
120696 144655 150179 152342 158708 159657
Zi 500 na nr 3928 8610 15400 17217 18968
25831 22711 25199 25256 26188 33897 40619 44373
49248 50733 62894 64547 70141 70446 74007 81843
87167 87735 89830 89865 90379 101292 112835
112895 107815 120102 121009 121629 123509 128136
133033 135758 141107 144080 150107 152315 156653
Zi 250 na nr 44 99 218 2420 3382 4735
6910 7194 7857 8280 8287 94416 13528 13953 15273
15381 21102 23657 24599 24722 25744 27035 28245
29647 29793 33860 37084 41178 42064 44366 44728
46700 48567 48593 49008 49166 49298 49874 51634
62102 53798 55381 62015 63997 66807 66355 66489
69390 71520 71572 72918 78236 79456 81972 82010
82216 82445 82756 85465 86527 86499 87295 99962
100647 100822 104102 105528 106300 108954 111051
113894 118949 120542 120932 128402 129912 131950
132758 136112 137679 137091 137292 137492 138112
139478 140410 146788 150397 150614 154135 154573
155612 155419 157003 158284 159551 160772 161279
163056

Wygrane po zł 125

4 560 70 1671 982 2167 430 48 875 3050
4120 364 413 5417 514 660 6990 7005 8124
353 9575 620
10229 11261 12091 318 552 617 14063
203 28 952 15253 69 91 618 52 16893 986
17784 18525 626
20286 586 772 21334 581 22384 433 23147
611 24884 26920 27269 894 28081 250 861
29313 922
30080 429 856 31346 676 32492 547 85
34006 205 35793 942 37447 38958 39890
41548 84 644 53 42211 803 34 43336
44486 885 990 45245 46065 342 7295 616
8700 49949
50007 51357 52565 53564 54184 769 867
975 55051 293 56729 57092 129 58243 537
809 917
60435 62527 63754 64016 688 988 65370
321 634 66210 67003 387 930
70219 71026 7268 629 723 60 831 72393
73051 74729 75005
76404 797 77624 78136 227 347 656 722

Wygrane po zł 62.50

40640 81199 922 82331 639 753 62 84738
57 85485 556 855 914 86772 909 88253 389
864 89267 535
90476 875 91463 609 744 93616 738 995
94335 68 773 95319 592 914 96797 97252
98339 99160
100217 928 101309 102163 967 103924 926
105154 381 830 108221 109073 85
110606 993 112633 114640 787 116266
117970 118411 654 91 701 115806
120705 121447 594 122561 721 123117
898 124393 752 125279 512 766 126556
129732
130608 780 131555 134055 135562 982
139466
140006 72 805 48 141120 248 589 648 843
142270 143304 144016 536 57 667 145250
73 435 146623 147016 742 148394 413 507
149332 150087 923 81 151298 503 727 154414
157155 158107 159111 614 787 159746
160156 983 161144 47 162678 163080 605
164308 699 843
898 124393 752 125279 512 766 126556
129732
130608 780 131555 134055 135562 982
139466
140006 72 805 48 141120 248 589 648 843
142270 143304 144016 536 57 667 145250
73 435 146623 147016 742 148394 413 507
149332 150087 923 81 151298 503 727 154414
157155 158107 159111 614 787 159746
160156 983 161144 47 162678 163080 605
164308 699 843
437 821 930 1099 278 398 534 2095 319
662 3356 609 4397 629 82 785 949 529 483
934 6052 546 7158 205 87 544 52 696 783
922 8152 67 750 932 82
10389 901 11477 805 78 12142 13377 621
14166 201 331 16061 819 17447 556 658
726 18535 19395
20019 43 303 21589 987 22387 97 698
23409 25316 760 847 927 27032 69 285 320
987 28031 56 976
30164 294 509 31287 718 32060 160 320
32017 165 96 554 865 73 34731 35318 71
408 18 849 36297 512 787 37195 491 77 91
725 907 38090 147 859 948 39051 715 966
40875 41149 54 42239 329 678 43279 379
473 44063 329 507 45 45330 501 46062 439
886 47020 48046 248 49273 459 665
50008 232 303 70 435 703 983 51131 666
950 52045 77 344 406 768 945 68 54641 70
99 822 56112 986 57246 491 619 66 924
58143 375 833 59583
60236 377 61020 273 376 721 813 998
62080 63005 64057 371 65183 367 443 579
66685 978 67739 68410 672 710 852 69166
944 70105 71162 78 72243 795 75267 320
461 74184 880 75769
76788 77297 405 890 78216 572 86
80186 509 81130 522 861 82492 595 643
85 774 951 83381 580 639 922 85087 454
84 632 86477 99 87269 594 88208 89360 935
56
90143 576 633 898 91473 540 603 93452
798 95131 644 953 96588 672 933 97717 7
708 98023 290 566 731 99080 150 596
100145 255 961 99 101114 39 349 50 835
102637 104337 767 105284 779 106707 107209

323 108145 213 433 571 934 109146 927
110798 111321 814 85 112161 302 569 919
113167 871 927 22 114971 115108 289 304
116259 117004 49 251 350 118562 709 963
77 119297 421 892
120404 555 851 963 121071 217 783 122119
239 565 732 123128 89 221 397 615 124334
467 993 125441 126234 373 707 127288 301
962 128175 921 129298 304 569
130017 397 427 842 910 131390 442 132009
205 459 653 757 842 910 131390 442 132009
906 83 134327 740 135218 135777 136532
964 137506 94 980 138375 444 990 139065

323 30 687
140327 410 141034 173 142044 634 143625
71 144218 999 145281 485 709 146544 621
54 718 31 147804 84 30 148271 389 598 634
78 149119 47 863
150397 567 617 704 151745 152674 982
153022 176 6232 155774 958 156426 510 601
20 820 49 157276 602 54 833 158836 159174
160796 882 161821 992 162539 786 163629
400 826

50011 51339 89 537 52044 200 53257 98
776 54065 381 55083 120 527 35 883 56211
57209 587 58037 409 11
60001 217 44 407 944 59 61032 330 660
62227 461 572 97 63265 439 52 784 800 16
64080 65084 291 342 66292 67137 458 630
69024 619 67 949
70455 71116 413 41 516 825 903 72025
1793 292 331 537 68 732 73198 74625 779
944 75613 38 790 833
76029 698 77627 78148 544 79476
80018 42 122 556 81652 830 82069 245
366 496 625 883 83200 84188 917 85380 431
662 95 806 940 86020 160 668 87148 206
17 364 88947 89001 54 124 80 381 640 785
90308 613 616 731 871 91194 654 93 92125
887 961 93049 473 95287 746 48 96060 685
97101 306 538 85 98444 528 855 972 99191
493 567 953
913 56 102309 535 724 103057 104084 360 813
105269 941 106107 313 455 800 107414 68069
108562 913 109006 48 185 611
110377 907 111160 325 433 711 112176
219 733 978 113100 329
114509 30 115251 722 91 116115 214 468
117102 465 684 902 118754 86 119422 616
758 789 1121 549 2126 371 514 87759 919
3376 851 973 4128 40 5705 824 6075 219
321 47 98 685 791 993 7056 89 320 477 578
817 64 8059 275 745 9610
10457 557 958 11587 97 632 12493 765128063
832 928 13029 585 813 14336 665 708 858
15006 261 863 81 949 17100 421 18055 6713
98 108 353 19009 78 19492 99 748 841
20628 2.062 325 600 810 968 22023 294139165
768 908 23077 678 24543 25527 67 717 84
860 26466 694 27460 936 28198 246 92 735765
929 29067 582 446
30772 31087 258 338 685 862 32003 112130
58 232 665 33065 454 532 34009 239 54
440 61 774 866 35183 421 778 36401 37005152206
176 210 595 802 900
39054 174 228 91
40065 289 831 41915 42235 474 574 991183
43110 234 44117 984 45032 230 46081 129
995 47157 259 512 21 49065 422 785 847
52 77

NIEURZĘDOWA z dnia 15 kwietnia
I i II ciągnienie
GŁÓWNE WYGRANE

Główna wygrana zł. 150.000 padła na nr.
105882
Zi. 75.000 na nr-ry: 958 73217
Zi. 25.000 na nr-ry: 47 105803
Zi. 15.000 na nr-ry: 110755
Zi. 10.000 na nr-ry: 13531 41394 95455 127758
Zi. 5.000 na nr-ry: 23472 32593 37660 41077
48598 63037
Zi. 2.000 na nr-ry: 17972 27840 30827 65954
67653 7424 148227
Zi. 1.000 na nr-ry: 4265 46200 58197 58446
63237 83305 122224
Zi. 500 na nr-ry: 17089 25383 30031 32970 39042
47560 52880 63713 65505 75778 76786 86883 88140
126842 134980 135402 136196
Zi. 250 na nr-ry: 2728 11904 12672 24511 27154
29352 20820 35899 36090 39979 41514 42191 42997
46161 47328 4

Dziś poniedziałek 17 kwietnia
Aniceta

Jutro wtorek 18 kwietnia
Bogumiła

DYŻUR LEKARZY

Dyżur nocny pełnią w dniu 17 bm.:

W Gdańsku: dr. Schneider, Langgasse 73, tel. 25.972 i dr. Werwath, Wollweber-gasse 28, tel. 26.615.

We Wrzeszczu: dr. Schmidtówna, Adolf Hitlerstrasse 7, tel. 41.220.

W Sopocie: dr. Gumz, Viktoriastrasse 5, tel. 51.023.

Z TOWARZYSTW:

— **Zebranie oddziału młodzieży Z. Z. P. Z. P. w Gdańsku** odbędzie się dziś, w poniedziałek, 17 b. m. o godz. 19.30 w Domu Polskim przy ul. Wallgasse.

— **Zebranie filii Z. Z. P. Z. w Sopocie** odbędzie się we wtorek, 18 bm. o godz. 19 w Domu Polskim przy ul. Eisenhardta.

— **Baczność czynni członkowie Chóru męskiego „Moniuszko“!** Próba śpiewu odbędzie się jutro we wtorek, 18 bm. o godz. 20 w Konserwatorium Muzycznym przy ul. Am Olivaer Tor 24.

— **Zebranie filii Gminy Polskiej Związku Polaków w Sidlicach** odbędzie się w środę, 19 bm. o godz. 19 w sali lokalu Friedrichshain przy ul. Kartuskiej.

— **Zebranie oddziału drukarzy i pokrewnych zawodów Z. Z. P. Z. w Gdańsku** odbędzie się w środę, 19 bm. o godz. 19 w Domu Polskim przy ul. Wallgasse.

NOTATKI KRONIKARZA

— **Gdańska Izba Handlu Zagranicznego zwraca uwagę** na dzisiejsze ogłoszenie, że podania o udzielenie pozwoleń przywozu na miesiące maj—czerwiec 1939 r. należy składać na zwykłych formularzach do dn. 22 kwietnia 1939 r. Firmy, które nie zasto-sują się do tego terminu, będą narażone na to, że podania ich nie zostaną uwzględnione.

— **Z ogólnej kasy chorych w Gdańsku.** Zarząd ogólnej kasy chorych w Gdańsku, ogłasza, że biura kasy i łazienka w czwartek, 20 bm. będą zamknięte.

— **Z urzędu stanu cywilnego w Gdańsku.** Zgon: mistrz malarski Albert Domsta, 72 l., syn pracownika ubezpieczeniowego Herberta Mummenthalera, 5 mies., syn robotnika budowlanego Henryka Guerra, 5 lat, kupiec Wilhelm Kötter, 72 l., wdowa Amalia Belicy z domu Bodenbinder, 84 l., główny administrator Ernest Praetz, 41 l., em. werkmistrz marynarki Henryk Riemer, 61 l., mężatka Helena Thom z d. Natschke, 33 lat.

KRONIKA POLICYJNA, 15 bm.

Przytrzymano: 8 osób, z tych 2 za pijanństwo, 2 bezdomnych, 1 celem wydalenia, 3 z innych przyczyn.

Znaleziono: męską rękawiczkę skórkową, 16 kluczy na kółeczku, 2 patentowe klucze, 7 kluczy na tasemce, szarego psa (bastarda).

PRZELADUNEK KOLEJOWY W PORTACH POLSKICH

w dniu 14 kwietnia 1939 r.

Ekspert

Ładunek	Gdańsk ton	Gdynia ton
Węgiel	14 84	19 22
Zboże	803	210
Cukier	273	135
Drewno	172	555
Żelazo	—	—
Nafta i t. p.	1655	387
Drobnica	—	—
Cement	—	—
Różne	—	—

Import

Ładunek	Gdańsk ton	Gdynia ton
Ruda	4161	1050
Złom	—	1785
Nawozy sztuczne	—	—
Ryż	—	—
Bawełna	—	615
Żelazo	—	30
Drobnica	179	936

STAN WODY W WISŁE

Miejscowo	Woda średnia	Stan wody dnia 13. IV.	14. IV.
Kraków	—1.84	—2.60	—2.72
Zawichost	1.47	1.85	1.73
Warszawa	1.62	1.90	1.82
Płock	1.27	1.82	1.70

Miejscowo	Woda średnia	Stan wody dnia 14. IV.	15. IV.
Toruń	1.37	2.23	2.12
Fordon	1.37	2.27	2.17
Chelmno	1.28	2.10	2.08
Grudziądz	1.44	2.35	2.32
Kurzębnak	1.85	2.48	2.48
Piekło	0.80	1.93	1.91
Tczew	0.82	2.03	2.08
Danziger Haupt	3.60	2.98	4.09
Einlage	2.36	2.34	2.31
Schiewenhorst	2.51	2.38	2.42

UWAGA: Cyfry bez znaku — oznaczają stan wody powyżej zera, ze znakiem — poniżej zera wodowskazu.

Pielgrzymka do Częstochowy i relikwii św. Andrzeja Boboli w Warszawie

wyruszy 30 kwietnia a wróci 4 maja

Przypominamy, że biuro parafii Chrystusa Króla w Gdańsku (telefon 24566) przyjmuje w dalszym ciągu zgłoszenia na pielgrzymkę do Częstochowy i relikwii św. Andrzeja Boboli w Warszawie. Całkowite koszty wycieczki wynoszą 33.— G., a dla osób dysponujących bezpłatnym biletem ko-

lejowym 13.50 G. Wyjazd nastąpi 30 kwietnia po południu, powrót do Gdańska 4 maja o godz. 6-tej rano, przy czym pobyt w Warszawie przypada na dzień 2 i 3 maja.

Ze względu na niedaleki termin wyjazdu, chęć uczestnictwa należy zgłaszać natychmiast.

W porcie gdańskim wywrócił się dźwig

Niezwykły wypadek wydarzył się onegdaj wieczorem około godz. 22-tej w porcie gdańskim. W kanale portowym ładował norweski statek motorowy „Balzac” sztaby żelazne za pomocą dźwigu, na rampie Po częściowym załadunku statku, dźwig wywrócił się nagle w chwili, gdy przeniósł ładunek żelaza na statek. Część dźwigu i kabina maszynowa runęły między mur keju i statek, a kierownik dźwigu, wyrzucony z kabiny, wpadł do wody, skąd wydoby-

li go pracujący przy ładowaniu statku robotnicy portowi.

Ramię dźwigu upadło na pokład statku i musiano je rozebrać. Na miejsce wypadku wezwano pływający dźwig urzędu budownictwa portu, który usunął z pokładu statku ramię i przejął dolną część wywróconego dźwigu. Statek motorowy „Balzac” nie doznał skutkiem wypadku uszkodzeń, a z ludzi również nikt nie odniósł ran.

18-letni amator cudzych rowerów na ławie oskarżonych

18-letni robotnik Alfred S. z Oliwy, który stał już dwa lata temu przed sądem pod zarzutem kradzieży, wówczas dostał tylko ostrzeżenie, w tych dniach ponownie odpowiadał przed sądem ławniczym w Gdańsku, oskarżony o dokonanie kradzieży kilku rowerów. W dniu 12 lutego rb. skradł S. z pewnej szopy w Oliwie rower i został ujęty przez policję, przed którą przyznał się

również do popełnienia kradzieży dwóch innych rowerów. Po przesłuchaniu S. zamknięto go w więzieniu sądowym. Na rozprawie przyznał się oskarżony ponownie do winy. Ponieważ żałował za swoje czyny i przyrzekał poprawę, skazał go sąd po uwzględnieniu łagodzących okoliczności na 3 miesiące więzienia, zawieszając zarazem wykonanie kary do dnia 1 maja 1942 roku.

Angielska para królewska na wielkich manewrach w Adlershorst

Na pierwszym planie angielska armata ciężkiego kalibru

WEJHEROWO

— **Przedstawicielstwo „Gazety Pomorskiej“** w Wejherowie mieści się przy ul. Piłsudskiego 21.

— **Sekretariat Obozu Zjednoczenia Narodowego** — Pucka 7.

— **Dyżur aptek** pełni stale „Zielona Apteka” przy ul. Sobieskiego.

— **Dyżur lekarzy Ubezpieczalni Społecznej** w dniu 17 bm. pełni dr Spors; w dniu 18 bm dr Janowicz.

— **Kino Apollo:** Marnotrawna córka.

— **Kino Casino:** Królowa przedmieścia.

— **Przedstawiciele Władz i Organizacji na zebraniu w sprawie Pożyczki Przeciwnotniczej.** Pod przewodnictwem p. burmistrza Bolduana odbyło się zebranie przedstawicieli urzędów i organizacji społecznych i zawodowych w sprawie subskrypcji pożyczki Obrony Przeciwnotniczej oraz ustalenia programu uroczystości 3 Maja. W wyniku obszernej dyskusji postanowiono urządzić w niedzielę, 23 bm. zaraz po nabożeństwie o godz. 12 wielki wiec na Rynku celem uświadamiania całego społeczeństwa wejherowskiego o obowiązku intensywnego współdziałania w ogólnych wysiłkach całego Narodu w dziele wzmocnienia i ugruntowania siły i potęgi Rzplitej Polskiej.

Na zebraniu tym postanowiono również zwrócić się z apelem do wszystkich organizacji, aby od siebie deklarowały wydatniejszą sumę na cele Pożyczki Przeciwnotniczej i zachęcały wszystkich swoich członków do subskrypcji pożyczki i składania ofiar na FON.

W związku z postanowionym wiecem i zbliżającym się dniem 3 Maja, wybrano ko-

misję, w osobach pp. burmistrza Bolduana, mecenasa Paczkowskiego, mecenaso Kolaszńskiego, dyrektora Sutarskiego i dr Łomniewskiego, która ma zająć się ustaleniem programu tych uroczystości.

— **Próba lotu olbrzymów powietrznych.** Do Rumii Zagórza nadeszły przywiezione z Ameryki przez ms. „Piłsudski” dwa samoloty pasażerskie dla jugosłowiańskich linii lotniczych, oraz jeden dla polskiego „Lotu”. Samoloty te, po zmontowaniu są obecnie oblatywane przez naszych pilotów. — Szybowały one wczoraj i przedwczoraj nad Wejherowem, budząc swym ogromem zrozumiałe zaniepokojenie.

— **Zebranie pracowników umysłowych.** Na odbytym ostatnio plenarnym zebraniu Związku Zawodowego Pracowników Umysłowych odczytano protokół z odbytego walnego zebrania Rady Okręgowej Unii w Gdyni. Następnie kol. Pioch odczytał odezwę Centrali w sprawie gremialnego udziału wszystkich członków w subskrypcji Pożyczki Przeciwnotniczej, po czym po omówieniu jeszcze kilku zagadnień organizacyjnych, zamknięto zebranie hasłem „Cześć”.

Tydzień Polskiego Związku Zachodniego 1939

W powszechności drobnych ofiar przejawia się siła zbiorowa

Zmiany personalne wśród duchowieństwa w Diecezji Gdańskiej

Instytuowani zostali na probostwo w Nowym Dworze ks. prob. Knitter z Wernersdorf, a na probostwo w Pręgowie ks. prob. Masiak z Kunzendorf.

Druga burza wiosenna

W piątek późnym wieczorem oraz w noc, przeszła nad Gdańskiem silna burza z ulewą. Druga ta w roku bieżącym burza spowodowała lekkie ochłodzenie powietrza, a obfity deszcz wpłynął bardzo korzystnie na roślinność, dotychczas jeszcze dość nieśmiała. Jak wysoka była temperatura powietrza świadczy fakt, że w piątek termometr wykazywał 20 stopni ciepła w cieniu.

Kobieta pod kołami motocykla

Onegdaj po połud. wydarzył się na Langgasse przy głównej poczcie nieszczęśliwy wypadek komunikacyjny, którego ofiarą padła 40-letnia mężatka van Rispen. Przechodząc przez jezdnię kobieta nie zważała na ruch pojazdów mechanicznych i przejechała została przez niemiecki motocykl 7 C 71182 kierowany przez studenta Kurta Schwitalskiego. Van Rispen runęła na bruk. Przewieziono ją do lecznicy Najśw. Marii Panny, gdzie stwierdzono zakrwawienie miednicy i zdarcie naskórka. Oprócz tego skarżyła się ranna na bóleści wewnętrzne.

Ruch w porcie gdańskim w dniu 14 kwietnia

W dniu 14 kwietnia weszło do portu gdańskiego 26 statków o łącznej pojemności 10 377 NRT. W tym było według bander statków niem. 5, szwedzk. 1, holend. 3, norweskie, 3, duńskie i 3, estońskie po 2 oraz po 1 statku polskim, bułgarskim, włoskim i gdańskim. W tym samym dniu opuściło port gdański 16 statków o łącznej pojemności 10 591 NRT.

Obrót towarowy portu gdańskiego w m. marcu 1939

Obrót towarowy portu gdańskiego w marcu wyniósł 614 102,1 t wobec 583 301,3 t w tym samym miesiącu r. poprzedniego, co oznacza wzrost o 30 800,8 t, czyli o 5,3%. — Z ogólnej liczby osiągniętej w miesiącu sprawozdawczym przypada na przywóz 119 950,1 ton wobec 141 016,0 t w miesiącu analogicznym roku ubiegłego, wykazując zatem spadek o 21 035,9 ton, czyli o 14,9%. Spadek ten spowodowany został zmniejszeniem się importu rudy. W wywozie, który osiągnął 494 122,0 t. wobec 42 285,3 t, zaznaczył się wzrost o 51 836,7 t, czyli o 11,7%, spowodowany wzmocnionym eksportem zboża. W okresie styczeń—marzec 1939 r. osiągnął obrót towarowy 1 877 458,4 t wobec 1 657 457,2 t w tym samym okresie roku poprzedniego co oznacza wzrost o 220 001,2 t, czyli o 13,3%.

Starogard

— **REDAKCJA I ADMINISTRACJA „GAZETY POMORSKIEJ“** — Starogard, Rynek 19 (Hotel Metropol). Przyjmuje wszelkie ogłoszenia oraz zamówienia na prenumeratę z odnoszeniem do domu.

— **Straż pożarna,** tel. 17 (Kościszki 18).

— **Posterunek P. P.** na m. Starogard tel. 278 (ul. Chojnicka 25).

— **Postój taksówek,** tel. nr. 110 (Rynek).

— **Biblioteka TCL** ul. Sobieskiego 8 — otwarta codziennie z wyjątkiem dni świątecznych.

— **Dyżur nocny aptek** do dnia 22 bm. pełni apteka mgr. Rybińskiego, Rynek 27.

— **Kino Polonia:** „Gehenna”.

— **K. K. O. miasta Starogardu zmienia swą siedzibę.** Dowiadujemy się, że obecne lokale Kasy są ciasne z uwagi na stały jej rozwój dlatego też zostało przyspieszone tempo budowy domu przy Rynku 25, żeby już w m-cu lipcu rb. mógł być oddany do użytku Kasy.

— **Zebranie strzelców** odbędzie się we wtorek, dnia 18 bm. o godz. 18 w świetlicy przy placu Br. Pierackiego.

— **Zebranie uczestników strajku szkolnego** z lat 1906—1907 zrzeszonych w kole starogardzkim odbędzie się w poniedziałek dnia 17 b. m. o godz. 19.30 w Auli Szkoły powszechnej nr. 2 przy ul. Jana III Sobieskiego. Na zebraniu rozdane zostaną legitymacje członkowskie i dyplomy.

Znamienny czyn lekarzy

Lekarze sześciu powiatów pomorskich (tczewskiego, chojnickiego, kościerskiego, wiewickiego, kartuskiego i starogardzkiego) zebrani na konferencji dnia 13 bm. w Starogardzie postanowili jednomyślnie zadeklarować na Pożyczkę Obrony Przeciwnotniczej 100 proc. swoich dochodów z m-cy stycznia r. b. — niezależnie od norm zaleconych przez Ubezp. Społeczne.

GDYNIA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA „GAZETY POMORSKIEJ” — Gdynia, ul. Min. Kwiatkowskiego, gmach „Pa-ged'u”, tel. nr 15-44.

REPERTUAR KIN.

GWIAZDA: „Powrót o świcie”.
MORSKIE OKO: „Czarujący film sentymentu i humoru pt. „Mała miss Broadway'u” z Shirley Temple. Bogaty nadprogram.
BAJKA: „W ogniu pocisków”.
LIDO: „Dwaj rywale” z Myrą Loy i Clark Gable, bogaty nadprogram.
POLONIA: Piękny film polski pt. „Rena” oraz tryskająca humorem rewia z udziałem artystów scen warszawskich z Heleńską, Balicką, Konarską i Pillarskim na czele.
MIRAZ: „Nancy Steele zaginęła”.
LILLY: „Ostrożnie profesorze” oraz bogaty nadprogram.
ZORZA: „Dwa dni w raju” z Bodo i Grosówną.

Notatki kronikarza

— **Cykl odczytów o Marynarce Wojennej.** Ognisko Polskiej YMCA w Gdyni organizuje cykl odczytów o Marynarce Wojennej, ilustrowanych przezroczami i filmami. Odczyty odbywać się będą w poniedziałki o godz. 20 w Ognisku pod Kamienną Górą (Se-dzickiego 13). W najbliższy poniedziałek kpt. Cz. Basiński mówił będzie na temat: „Wybrzeże i Marynarka Wojenna w świetle historycznym”. Wstęp dla członków YMCA i młodzieży wolny, dla dorosłych 30 groszy.

— **Kurs „Jak fotografować”** Fotoklub Polskiej YMCA w Gdyni organizuje kurs dla osób, które posiadają aparaty fotograficzne, ale nie bardzo z nich potrafia korzystać. Kurs rozpocznie się 20 bm. i obejmie 10 godzin wykładów i ćwiczeń. Opłata łącznie z materiałami do ćwiczeń i prób dla członków 2 zł, dla postronnych 5 zł. Zapisy przyjmuje Sekretariat Polskiej YMCA codziennie od 17—22.

— **Występ chóru rewellersów.** W najbliższych dniach z pełnym, bardzo ciekawym programem wystąpi chór gdynskich rewellersów, znany jako „Osmioraczki-YMCA”. W programie znajdują się piosenki ludowe, kaszubskie, pieśni żołnierskie, obozowe, oryginalne piosenki charakterystyczne oraz szereg przebojów. Chór wystąpi również w podstudiu gdynskim Rozgłośni Pomorskiej.

Burza na wybrzeżu

Onegdaj nad Gdynią przeszła w nocy gwałtowna burza z piorunami. Jest to niezawodny znak prawdziwej wiosny.

Ciepły deszcz i ciepły ranek pokryły świeżą zielenią trawniki i spowodowały szybkie rozwijanie się pąków na drzewach.

Poza kilkoma wypadkami pompowania wody z piwnic, żadnych wypadków, ani pożarów nie zanotowano.

Zygmunt Nowakowski na 89 wieczorze czwartkowym w Gdyni

Po kilkutygodniowej przerwie „Wieczory czwartkowe” w Gdyni wznowiają działalność. Na 89 Wieczór przybywa znakomity pisarz ZYGMUNT NOWAKOWSKI, autor świetnych felietonów, znanej sztuki „Ga-lazka rozmarynu”, granej na wszystkich scenach kraju z wielkim powodzeniem, aby wygłosić niezmiernie interesującą prelekcję pt. „Psychopatologia tremy w Teatrze”.

89 Wieczór Czwartkowy odbędzie się w dniu 20 kwietnia rb. w sali „Cafe Baltyk” przy ul. 10 Lutego. Początek o godz. 20.15.

„Dwaj rywale” w kinie „LIDO”

Clark Gable, Myrna Loy i Walter Pidgeon tworzą znakomity tercet w filmie „Dwaj rywale”. Akcja tego filmu dzieje się w różnych stronach globu ziemskiego, w czasach tempa, techniki i flirtu.

„Dwaj rywale” to Clark Gable i Walter Pidgeon, którzy spotykają się we wszystkich dziedzinach życia. Ich rywalizacja jest też tem dla tego wesołego, sensacyjnego, pełnego humoru i kapitalnych sytuacji filmu.

Realizował „Dwóch rywali” znany reżyser Jack Conway. Tempo, sensacja, flirt, zabawa — oto zasadnicze elementy tego filmu.

— „Mała miss Broadwayu” w kinie *Morskie Oko*. Shirley Temple, te dwa słowa mówią za siebie. Na widowni znakomita większość, to młodzież. Dobrze się stało, że w czasie gdy wszystkie kina wyświetlają filmy niedozwolone — kino „Morskie Oko” dało program, który się stał prawdziwą atrakcją dla mamus i ich pociech.

Niezawodna kolorówka Walt Disney'a i bogate nadprogramy dopełniają reszty.

Tanie przejazdy do Warszawy

W czasie od 14 do 21 kwietnia br. z okazji 17-go Międzynarodowego Festiwalu Muzyki Współczesnej, Liga Popierania Furstyki uprzyściplnia tanie przejazdy do Warszawy za kartami uczestnictwa, które upoważniają do 75 proc. zniżki kolejowej w drodze powrotnej, bezpłatnego wstępu na je-

den z koncertów w ramach festiwalu, bezpłatnej wycieczki pieszej, 20 proc. zniżki na dalsze koncerty w ramach festiwalu, 50 proc. zniżki w tramwajach itp.

Karty w cenie 4 zł są do nabycia w Biu-rze Turystycznym, w Kasie Biletowej oraz w Orbisie i Wagons Lits Cook.

Uczeni skandynawscy odwiedzają Polskę

Odczyt prof. Olsena w Gdyni

We wtorek, 18 bm. przybywa do Gdyni na ms. „Batory” znany duński historyk **Albert Olsen**, profesor Uniwersytetu w Kopenhadze. Prof. Olsen zatrzyma się w Gdyni tylko jeden dzień, by na zaproszenie Instytutu Bałtyckiego wygłosić odczyt pt. „**Stosunki polsko-duńskie w historii**”. Prof. Olsen pro-wadził specjalne poszukiwania materiałów polskich w duńskich archiwach i ostatnio

znalazł kilka zupełnie nieznanych dokumen-tów. Dlatego też odczyt jego w Gdyni za-powiada się b. interesująco i winien zro-madzić wielu słuchaczy. Odczyt odbędzie się w dniu 18 bm. o godz. 18 w sali Izby Przemysłowo-Handlowej.

Wstęp na odczyt jest bezpłatny za oka-zaniem zaproszeń, które wydaje Instytut Bałtycki — ul. Świętojańska 23, II.

TCZEW

— **Przedstawicielstwo „Gazety Pomorskiej” w Tczewie, ul. Kościuszki 1, tel. 10-84.**

— **Sekretariat obwodowy Obozu Zjednoczenia Narodowego** nieści się w Tczewie przy ul. Kościuszki 1, tel. 10-84, gdzie też przyjmują się zapisy na członków.

— **Nocony dyżur aptek** pełni od soboty, 15 bm. „Apteka pod Lwem” przy ul. Mickiewicza.

— **Kino Apollo:** „Przygoda w Szanghaju”
 — **Kino Gryf:** „Kid Galahad”.

Z TOWARZYSTW

— **Nadzwyczajne walne zebranie Cechu Stolarskiego w Tczewie** odbędzie się w dn. 22 bm. o godz. 18 w lokalu p. Kyclera.

— **Zebranie miesięczne F. K. P. Koło Tczew.** We wtorek, 18 bm. o godz. 18 odbędzie się zebranie miesięczne wszystkich członków F. K. P. w własnym lokalu przy ul. Kościuszki 8. Przybycie obowiązkowe. Zarząd.

— **Zebranie Zw. Pań Domu** odbędzie się w środę, 19 bm. o godz. 17 w Klubie Rodziny Urzędniczej przy ul. Skarszewskiej. Obecność wszystkich członkiń obowiązkowa. O godz. 16.30 zebranie Zarządu. W czwartek o godz. 17 rozpoczęcie kursu Przysposobie-nia Kobiąt do Obrony Kraju. W kursie mogą brać udział i panie nieorganizowane. Zgło-szenia przyjmuje się w środę od godz. 18-ej w Klubie.

NOTATKI KRONIKARZA

— **Z zebrania KPW Pelplin.** Pod przewodnictwem prezesa Ogniska KPW p. Kędzierskiego i protokółanta p. Krauzego odbyło się nadzwyczajne zebranie członków w świetlicy KPW Pelplin. Po przemówieniu p. Kędzierskiego i ref. wych. Obywatelskiego p. Lorenza, jednogłośnie uchwalono i wysłano telegram na ręce Naczelnego Wodza Marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza, meldując swą gotowość bojową i oddając się pod Jego rozkazy. W zakończeniu wezwano wszystkich do jak najwydatniejszego subskrybowania pożyczki lotniczej. Niezależnie od przekazanej już przez członków kwoty 75.— zł na dobrożenie armii.

— **Sekretariat PZZ.** Z dniem 1 kwietnia br. został utworzony stały Sekretariat Polskiego Związku Zachodniego. Biuro Sekretariatu mieści się przy ul. Łazienkiej 13, gdzie przyjmuje się zapisy na członków od godziny 9—15.

— **PZZ zaprasza.** W poniedziałek, 17 bm. o godz. 19 w wielkiej sali Hali Miejskiej odbędzie się zebranie publiczne Polskiego Zw. Zachodniego, z referatem aktualnym pp. inż. Krzyżaniaka i kier. szkoły Pawłowskiego.

— **Inwalidzi wojenni subskrybują Pożyczkę Przeciwołtaniczą.** Powołując się na okólnik Zarządu Głównego Związku Inwalidów Wojennych RP, przypominamy, że inwalidzi wojenni, wdowy pozostałe po zmarłych i poległych, pobierające zaopatrzenie ze Skarbu Państwa — mogą zgłosić się w dniach między 15 a 26 bm. do właściwego urzędu pocztowego (agencji), który wypłaca im zaopatrzenie inwalidzkie, gdzie każdy otrzyma deklarację na subskrypcję Pożyczki Obrony Przeciwołtaniczej, którą wypełni dokładnie i podpisze. Na podstawie tej deklaracji właściwy Urząd pocztowy (agencja) wypłacający rentę, potracać będzie zadeklarowaną kwotę w 5 równych ratach od dnia 1 maja począwszy.

Jesteśmy głęboko przekonani, że inwalidzi wojenni i pozostali po rich i poległych — ten nad wyraz szczytny obowiązek Obywatela wobec Najjaśniejszej Rzplitej Polskiej nie tylko wykonają oświeceni, lecz dołożą wszelkich sił, by jego najbliżsi sąsiedzi, a w szczególności inwalidzi jeszcze nie należący do organizacji, również ten obowiązek spełnili.

Powiatowe Koło Związku Inwalidów Woj. R. P. w Tczewie.

Uparty propagator niemieczyny

Jeden z kupców w pow. tczewskim otrzymał rachunek od Niemca Karola Muellera ze Starogardu (Rynek 14), właściciela składu kolonialnego, którego nagłówek uderza prowokacyjnym napisem „Preuss — Star-gard”.

Zuchwałym i upartym propagatorem niemieczyny zajmują się niewątpliwie władze a społeczeństwo starogardzkie wyciągnie z faktu tego odpowiednie konsekwencje.

KinoGRYFTczew

Największa sensacja filmowa. Film pełen wrażeń, emocji i napięcia.

„Kid Galahad”

Jego ostatnia walka

W rolach głównych asy ekranu amerykańskiego:

EDWARD G. ROBINSON — BETTE DAVIS

Reżyseria: **Michael Curtiz**

Codziennie o 6.30 i 8.30

W niedzielę o 3—5—7—9.

Nie niszczyć trawników

Z nastaniem pierwszych ciepłych dni wiosennych Zarząd Miejski przystąpił do uporządkowania placów i trawników, spulchniając ziemię, zasiewając trawę itp. Wy-siłek ten, zmierzający do podniesienia wyglądu estetycznego naszego miasta, nie jest należyście doceniany i np. Koło Gimnazjum Żeńskiego obserwować można codziennie gromady dzieciaków, biegających beztrosko po miejscu przeznaczonym na kwietniki, a po trawniku koło kina „Apollo” jeżdżą nawet wozami...

Zwracając na powyższe uwagę kompetentnych władz apelujemy równocześnie do społeczeństwa, by w własnym zakresie tepło ten bezmyślny wandalizm i przyczyniło się do utrzymania w należyłym porządku naszych zieleńców i skwerów.

Kino „APOLLO”

GEORGE SANDERS

I DOLORES DEL RIO

Ramienisty duet z filmu p. t.: „W cztery oczy” po raz wtóry razem — w jeszcze bardziej emocjonującym dramacie

„Przygoda w Szanghaju”

Tylko bezgraniczna miłość lub wielka nienawiść mogły zrodzić bunt w sercu pięknej śpiewaczki kabaretowej Lenory, która postanowiła zgładzić ze świata wielkiego swego nieubłaganego i śmiertelnego wroga. Fenomenalne natoty bombowców na osaczone miasto.

NADPROGRAM: dodatek.

OGŁOSZENIE

Obywatelom miasta Tczewa i okolicy po-daje się do wiadomości, że w dniu 17 bm. w godzinach popołudniowych odbędzie się ćwiczenia opl dla służby alarmowania.

Ćwiczenia te nie dotyczą służb samoobrony, wobec czego komendanci opl bloków domów mieszkalnych i ich służby nie wykonują w tym dniu swych funkcji, do których zobowiązani są na wypadek ćwiczeń ogólnych opl całego miasta.

Tczew, dnia 14 kwietnia 1939 r.

Burmistrz: Mgr. W. Jagalski

CHOJNICE

— **Rok pracy PZZ w Chojnicach.** Koło Polskiego Związku Zachodniego w Chojnicach odbyło zebranie roczne, przy udziale około 300 osób. Ze sprawozdań Zarządu wynika, że niezwykle ożywiona działalność Koła doprowadziła do kilkakrotnego zwiększenia liczby członków. Droga akłamacji wybrano z małymi zmianami ponownie dotychczasowy zarząd z p. nacz. Pechem na czele, komisję rewizyjną i delegatów na zjazd.

W wolnych głosach, domagano się walki ze wszystkim, co nie jest polskie. Na zakończenie kontroler kolejowy p. Greffkiewicz wygłosił, przerywane często okłaskami, przemówienie na temat aktualnych spraw.

— **Matka zadusiła nieślubne dziecko.** W Czarnowie, niezamężna robotnica Franciszka H. porodziła dziecko płci męskiej. W kilka godzin po porodzie domownicy znaleźli noworodka nieżywego, ukrytego w łóżku położnicy. Prawdopodobnie dziecko zostało zaduszone. Zwłoki noworodka zabezpieczono do czasu przybycia komisji sądowej. Matka tłumaczy się, że dziecko porodziła nieżywe. W wyjaśnienie to trudno uwierzyć, gdyż Franciszka H. za taki sam czyn była już raz karana.

— **Ks. Kirstein harcmistrzem.** Główna Kwatera Harcerska zamianowała zasłużo-

nego działacza na niaie harcerskiej ka-wikarego Kirsteina harcmistrzem.

— **Groby przedhistoryczne na Kaszubach.** Na polach probostwa w Konarzynie powiatu chojnickiego podczas orki natrafiono na grób przedhistoryczny. Grób złożony jest z kamieni, wewnątrz znaleziono urnę z palonej gliny z kośćmi. Ks. prob. Rolbiecki zabezpieczył grób i po przeszukaniu pola, natrafił na 3 dalsze groby. O odkryciu zawiadomiono właściwe władze.

— **Ukaranie nielegalnych nauczycieli niemieckich.** W trybie karno-administracyjnym ukarani zostali przez starostwo powiatowe chojnickie za nielegalne nauczanie języka niemieckiego Jan Pazella z Grochowa karą 4 tygodni, Rudolf Krause z Tucholi na 6 tygodni aresztu.

Pastor zmusza dzieci polskie do używania niemieckich nazw

Przed Sądem Okręgowym w Chojnicach odpowiadał pastor ewangelicki — Otton Wodego z Sepólna. Pastor Wodego ukarany został w trybie karno-administracyjnym przez starostwo w Sepólnie grzywną w kwocie 100 zł za to, że w lutym br. zmuszał dzieci polskie do używania niemieckich nazw miejscowości polskich.

Od mandatu karnego pastor Wodego wniósł sprzeciw i sprawa znalazła się przed sądem. Na rozprawie pastor Wodego nie przyszedł do winy. Celem przestępczania świadków rozprawę odroczone.

KINOTEATR

„LUX”

Chojnice

Telefon 88.

Początek seansów w dni powszednie o godz. 8.15, w niedziele i święta o g. 6 i 8.15.

W poniedziałek, dnia 17 i wtorek 18 bm

Monumentalne arcydzieło filmowe

„Chicago”

w rolach główn.

Alice Faye, Tyrone Power i Don Ameche

Zawieszenie egzekucji z nieruchomości za należności Funduszu Obrotowego R. R.

Pomorska Izba Rolnicza zawiadamia, że w okresie do dnia 30 czerwca 1939 r. nie będą wszczynane egzekucje z nieruchomości w poszukiwaniu należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, egzekucje zaś takie już wszczęte ulegają zawieszeniu do dnia 30 czerwca 1939 r.

Wezwanie do dekoracji Gdańska w dniu urodzin Führera

Kierownik propagandy partii narodowo-socjalistycznej w Gdańsku Otto Hess, z okazji nadchodzącej rocznicy urodzin kanclerza Hitlera wydał odezwę, w której stwierdzając, że „dla naszych serc nie ma żadnych granic” wzywa ludność Gdańska do świątecznej dekoracji domów i okien.

Niemiecka organizacja kobieca prowadziła działalność wywrotową

Władze bezpieczeństwa wykryły na terenie Gniezna nielegalną organizację niemiecką t. zw. „Bund Deutscher Mädel” (związek niemieckich dziewcząt). W tych dniach ukończone zostały w tej sprawie badania sądowe i w najbliższym czasie na ławie oskarżonych zasiadą Eleonora Schreter, Barbara Sendorf ze Zdzichowa i Fryderyka Geobald z Orchowa, wszystkie oskarżone o założenie i kierowanie organizacją, której ustrój i działalność miały pozostać tajemnicą wobec społeczeństwa pol-

skiego. Ponadto to 8 kobiet jest oskarżonych o należanie do tej organizacji. Dwie spośród nich, a mianowicie Ella Hoffman i Katarzyna Weigl zbiegły. Sprawa budzi zrozumiałe zainteresowanie.

Nowy port w Rumunii

W Rumunii prowadzone są roboty nad budową portu w Tasaol, położonego o 20 km na północ od Konstanzy. Ręka nowego portu będzie prawie dziesięć razy obszerniejsza niż w Konstanz, a chronić jej będą przed naporem morza falochrony długości 3,5 km. W związku z budową portu w Tasaol znajduje się też budowa kanału Dunaj—Morze Czarne, który ma być prowadzony do Tasaol, co wpłynęłoby na skrócenie o 280 km trasy od Dunaju do wybrzeża morskiego. Tasaol ma posiadać dużą głębokość, tak, iż do portu będą mogły zawijać wielkie okręty transportowe, pasażerskie oraz wojenne.

Hallo, tu Polskie Radio!

PONIEDZIAŁEK Program ogólnopolski

6.30 Audycja poranna. 11.00 Audycja dla szkół. 11.15 Polskie zespoły saloonowe (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Audycja dla kupców i rzemieślników. 13.30 „Edward Grieg” — audycja dla gimnazjów w oprac. Jerzego Kołaczewskiego (ze Lwowa). 15.00 Teatr Wyobraźni dla młodzieży: słuchowisko p. t. „Wincuk - adiutant”. 15.30 Muzyka obiadowa w wykonaniu Orkiestry Saloonowej. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.08 Wiadomości gospodarcze. 16.20 Kronika naukowa: Nauki społeczne — w oprac. dr. Aleksandra Hertza. 16.35 Sonaty wiolonczelowe (ze Lwowa). 17.15 „Nasze sprawy” —

gawęda Czesława Bahickiego. 17.30 Ze śpiewnika Moniuszki (z Poznania). 18.00 Audycja dla wsi. 18.30 Wilno buduje pomnik Wielkiemu Męcznikowi — pog. 18.35 Koncert Orkiestry Dętej Policji Państwowej. 19.00 Audycja tolnierska. 19.30 Koncert rozrywkowy (z Wilna). 20.35 Audycja informacyjna. 21.00 Koncert rozrywkowy. 22.00 Nowości literackie omówi Wacław Rogowicz. 22.20 Recital fortepianowy Marcelle Meyer (Francja). 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego; Komunikat meteorologiczny. 23.05 Wiadomości z Polski w języku francuskim.

Rozgłośnia Toruńska

6.57 Pieśń „Witaj Gwiazdo Morza”. 10.00 Koncert rozrywkowy — płyty. 10.55 Program na jutro. 11.15 Utwory fortepianowe Schumanna — płyty. 14.00 Wiadomości z Pomorza. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 Gra kapela cygańska — płyty. 18.25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 22.20 Koncert rozrywkowy — w wykonaniu Zesp. saloonowego B. T. M. z Bydgoszczy).

Audycje zagraniczne

20.10 Deutschlandsender. Koncert Filharmonii Berlińskiej. Utwory R. Straussa pod dyr. Kompozytora. 20.10 Wiedeń. Koncert symfoniczny. 20.30 Budapeszt. Koncert ork. operowej. 20.30 Lille. Koncert symfoniczny. 20.55 Hilversum II. Festival Bacha. Dyr. Mengelberg. Sol. Agi Jambor (fort.). 21.30 Strasburg. Koncert symfoniczny.

WTORNEK

Program ogólnopolski

6.30 Audycja poranna. 11.00 Audycja dla szkół: „W Holandii” — pogadanka. 11.25 Piosenki w wykonaniu Dusoliny Giannini i Tito Schipa (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Audycja południowa. 15.00 Wyobraźnia — pogadanka Staro- go Doktora dla młodzieży. 15.15 Skrzynka ogólna dr. Marian Stępowski. 15.30 Muzyka obiadowa w wykonaniu Orkiestry Rozgło-

śni Lwowskiej. 16.00 Dziennik popołudniowy. 16.08 Wiadomości gospodarcze. 16.20 Przegląd aktualności finansowo-gospodarczych. 16.30 Utwory klarnetowe w wyk. Antoniego Makowskiego. 16.45 „Safari” — reportaż prof. Edwarda Lohza z Polskiej Wyprawy Badawczej do Afryki Środkowej. 17.00 Koncert Dawnej Muzyki Polskiej w wyk. Poznańskiego Chóru Katedralnego pod dyr. ks. dr. Wacława Gieburowskiego. Tr. z Kościoła Mariackiego w Krakowie. 18.00 Kłtników. 19.00 Koncert rozrywkowy. 20.35 Audycje informacyjne. Koncert symfoniczny. Transm. z sali Koncertowej „Domu Powstańca Śląskiego” w Katowicach. 22.00 Wiedza i kultura: Z najnowszej literatury o odbudowie Państwa Polskiego — odczyt. 22.15 Nicolaus Reznicek: Kwartet d-moll. 22.55 Przegląd prasy. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego; Komunikat meteorologiczny. 23.05 Wiadomości z Polski w języku niemieckim.

Rozgłośnia Toruńska

6.57 Pieśń „Witaj Gwiazdo Morza”. 10.00 Muzyka operowa — płyty. 10.55 Program na jutro. 11.25 Muzyka dawna — płyty. 13.00 Dla każdego coś ładnego — płyty. 13.50 Wiadomości z Pomorza. 15.15 „Jak pani Chrzanowska swego zamku broniła” audycja dla dzieci Zofii Bogusławskiej. 18.00 „Harcerstwo polskie w Gdańsku” — pogadanka Tadeusza Sygniewskiego. 18.10 Pogadanka społeczna. 18.15 Sprawy techniczne — omówi Karol Miłobędzki. 18.25 Wiadomości sportowe z Pomorza. 22.55 Aktualności.

Audycje zagraniczne

19.00 Lille. Koncert Chopinowski. 19.30 Budapeszt. Wieczór oper. 19.45 Drottich. „Miłość cygańska” — operetka Lehara. 20.30 Paris PTT. Wieczór oper i operetek. 20.30 Wieża Eiffla. Festival Chabrier i Strawinskigo. 22.00 Budapeszt. Recital skrzypcowy Ireny Dubickiej.

JANKOWSKI

FABRYKA SUKNA w BIELSKU

Poleca swoje pierwszorzędne wyroby na sezon wiosenno-letni.

Najbliższe oddziały sprzedaży:

TORUŃ, Rynek Staromiejski 2
BYDGOSZCZ, Gdańska 14.

2931

Płótna

2483

inlety

gwarantowane

W. Grunert

Toruń, Szeroka 32
telef. 19-90

Pokoju

umeblowanego, ewentualnie z utrzymaniem, poszukuje urzędnik państwowy od 15 hm. Zgłoszenia do owocarni p. Anny Witosławskiej w Włocławku. 3 Maja 35.

2 pokoi

z kuchnią poszukuje w śródmieściu Włocławka. Zgłoszenia do redakcji.

Bezpłatnie!!!

Cheesz się odzwyczaić palenia nocy — zastosuj naszą metodę, podaj datę urodzenia. Adresować: Womouth, Kraków, Straszewskiego nr 25. (12979)

Rower

balonówkę w dobrym stanie kupię. Zgłoszenia do red. „Gazety Pomorskiej” we Włocławku, Brzeska 8.

Dom

w śródmieściu Włocławka nabędę, do 40.000 zł. Oferty do red. „Gazety Pomorskiej, Brzeska 8.

Lokal

2-pokojowy, odpowiedni na biuro potrzebny. Zgłoszenia do redakcji.

Inteligentny

agent przedstawiciel może zgłosić się zaraz do pracy. Wiadomość w redakcji.

Zgubioną

książkę konia ulęważniam. Leon Kozickowski, Zagórze. 7724

Żwir

Toruń, Żółkiewskiego nr. 20-22. Telefon 16-56. 2884

Stytny

Astrolog - Homeopata powie twoją przeszłość, przyszłość bardzo zdumiewająco. Przyjdź przekonasz się. Dyskretna. Wejście niekrepujące. Pomoże w chorobach zastarzałych. Dobrowolne datki, Toruń, Prosta 27 m. 3. 2883

MEBLE BIUROWE

gotowe i na zamówienie dla biur i urzędów najkorzystniej

z Fabryki Mebli Zenon Kowalewski

Toruń
ul. Nowy Rynek 18
2585 telefon 3-32.

Tanio

sprzedaje: Parcele w Gdyni, blisko centrum, zatwierdzone, poczynając od 3 tys. zł. Domy wysoko-dochodowe przy małej wpłacie już od 30 tys. zł wzyżej. Wille czynszowe po cenach: 22, 28, 35, 44 tys. zł. Wpłaty według umowy. Również zaprowadzone interesy handlowe: kolumny, restauracje, owo-carnie itp. — Informacje bezpłatnie: Radon, Gdynia, 10 Lutego 6, telefon nr 15-95. (7639)

Gabinety Tapczany Fotele

2431

w każdym wykonaniu CENTRALA MEBLI w. Lucja Malecka

Toruń, Stary Rynek 16 obok poczty
Firma polsko-chrześcijańska

ZARZĄD MIEJSKI W ŚWIECIU NAD WISŁĄ

ogłasza

KONKURS

na stanowisko

budowniczego miejskiego

Warunki: Obywatelstwo polskie, wiek do 40 lat, ukończona co najmniej średnia szkoła techniczna, uprawnienia określone w art. 361 ust. budowlanej. Pożądana praktyka samorządowa i znajomość w budowie ulic i dróg. Pobory według grupy VIII wzgl. VII zależnie od kwalifikacji i praktyki. Podania wraz z metryką urodzenia, z własnoręcznie napisanym życiorysem, odpisami świadectw oraz dowodem odbycia służby wojskowej należy przesać do Zarządu Miejskiego w Świeciu n. Wisłą. Posada do objęcia zaraz. 9870

Świecie, dnia 14 kwietnia 1939 r.

Burmistrz:

(—) M. Słabęcki.

PODANIE O UDZIELENIE POZWOLEN PRZYWOZU

Podania o udzielenie pozwolen przywozu na miesiące maj—czerwiec 1939 r. składać należy w Izbie na zwykłych formularzach do dnia 22 kwietnia br.

Gdańska Izba Handlu Zagranicznego.

Gdańsk, dnia 14 kwietnia 1939 r. 9083

Tapety

Franszka w najnowszych deseniach już nadeszły. Adam Galdyński. Toruń, Szeroka 9. Tel. nr 1875. (2654)

Stacja

Ładowania Akumulatorów samoch. — Konserwacja — Naprawa. „Auto-Stop” — Gdynia, ul. 3-go Maja 23 (obok Banku Polskiego). (7666)

Dywany

solidne i tanie

BRACIA TEWS

Toruń, Mostowa 30.

Bóle

artretyczne reumatyczne podagryczne

najczęściej dokuczają na zmianę pogody, w czasie stłuma, słońca i niepogody. Nieznanymi wtedy stają się bóle w stawach, kościach i mięśniach, powstają bolesne obrzęki, chodzenie, a nawet poruszanie się staje się trudnione. Cierpienia te powstają wskutek nagromadzenia się w ustroju kwasu moczowego i, jeżeli nie będzie racjonalnie zwalczane, będą się zwiększać, aż wreszcie na stałe przykują do łóżka. W tych wypadkach stosuje się wewnętrzny lek „UREMOSAN” OASEC-NIEGO, który rozpuszczając kwas moczowy w organizmie wywołuje obfite wydzielanie się takowego wraz z moczem i wypróżnia z ustrojem w walce jego z artretyzmem, reumatyzmem, podagrą, ischiasem, kamieniami nerkowymi oraz z przemianami materii. Orygin. „UREMOSAN” OASEC-NIEGO jest nabyty w aptekach.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOŚI:

Z doręczaniem przy pomocy poczty wyd. K. a do-
datkami książkowymi 8,10 miesięcznie
Z odbiorem w administracji z dodatk. książkowymi 2,90 „
Bez dodatk. książkowych z doręczaniem przez pocztę 2,20 „
Z odbiorem w administracji 2,00 „
„Gazeta Gdańska” w Gdańsku: Z odbiorem w ad-
ministracji lub odnośnikiem do domu . . . G. 2,00 „
Z doręczeniem przez pocztę . . . G. 2,32 „
Z dodatkami książkowymi G. 2,90 wzgl. G. 3,22 „
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, Administracja nie odpowiada za dostarczenie pisma.

Redaktor naczelny: JAN DRZEWIECKI.

Redaktor odpowiedzialny „Gazety Gdańskiej”: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kaszubischer Markt 21, I. p.

Wydawca: NARODOWA SPÓŁKA WYDAWNICZA, Sp. z o. odp.
Adres redakcji i administracji: Toruń, ul. Bydgoska 58. Tel. 29-70, 29-80. Konto P. K. O. nr. 203-141.

POPULARNE MOTOCYKLE 100 ccm. krajowej produkcji

Telef. 12-77

Telef. 12-77

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE „PODKOWA”
wyłączne zastępstwo GDYNIA
„DE-HA-TE” J. Englicht i S-ka Pilsańskiego 54

ZAPOWIEDZ. Podaje się do ogólnej wiadomości, że 1. urzędnik Ubezpieczalni Społecznej Jan Jakub Gołosiński, wdowiec, zamieszkały w Nowym Sączu, syn Jakuba Gołosińskiego i Zofii z domu Gajewska, zamieszkałych w Bobowej, powiat Gorlice; 2. nauczycielka Zofia Chudzińska, panna, zamieszkała w Szklanej-Hucie, córka zmarłego Wincentego Chudzińskiego, ostatnio zamieszkałego w Karolewie i jego małżonki Marty z domu Jurkiewicz, zamieszkałej w Szklanej - Hucie, chcą zawrzeć związek małżeński.

Lipusz, dnia 10 kwietnia 1939 r.

Urzędnik Stanu Cywilnego
wz. Weltrowski.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

Dnia 18 kwietnia 1939 r. godz. 10 podpisany komornik sprzeda w drodze publicznej licytacji najwięcej dającym za gotówkę ruchomości w Grudziądzu przy ul. Legionów 45 składające się z pokoju stołowego; bufetu, kredensu, stołu dębowy rozsuwany, 8 krzeseł dębowych wyścielanych, kanapy lukowej oraz różnych innych przedmiotów, oszacowane na łączną sumę 1.670.— zł, które oglądać można w czasie i miejscu wyżej podanym.

(—) Michał Dobrzański 11181
Komornik Sądu Grodzkiego rew. II w Grudziądzu.

OGŁOSZENIE PRZETARGOWE

Zarząd Miejski w Toruniu zawiadamia, że w Ogłoszeniach Zarządu Miejskiego w Toruniu Nr. 14 poz. 73 z dnia 15 kwietnia 1939 r. ogłosił wezwumie do składania ofert pisemnych dla przetargu nieograniczonego, celem sprzedaży tomu żelaznego w myśl warunków zawartych w tym wezwaniu.

Oferty zgodnie z wezwaniem należy składać w Zarządzie Miejskim, ratusz, pokój nr. 46 do dnia 28 kwietnia 1939 r. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 28 kwietnia 1939 r. o godz. 12 w biurze Oddziału Drogowego. Blankiety ofertowe i treść wezwania do składania ofert wydaje oraz bliższych informacji udziela Zarząd Miejski w Toruniu, pokój nr. 46 w godzinach urzędowych od 10—12.

ZA PREZYDENTA MIASTA:
Naczelnik Wydziału

wz. (—) inż. Huczkowski.

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetryowy na stronie 7-lamowej 0,20 zł
wiersz na pierwszej stronie 1,50 zł
wiersz na drugiej i trzeciej stronie 0,50 zł
wiersz na dalszych stronach 0,30 zł
Drobne za słowo 15 gr. — Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25 procent drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25 proc. zniżki.
Komunikaty 50 gr. za wiersz.
Za ogłoszenia reklamowane i z zastrzeż. miejsca 20 procent nadwyżki. W W. M. Gdańsku cennik ogłoszeniowy jest identyczny z cennikiem dla Polski, z tym jednak, że rachunki mogą być regulowane w guldenach gdańskich.

UWAGI:

Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów; powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacono przewidzianą w cenniku 20 proc. nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dnia 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowym ściganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

W kraju Skanderbega

Kruja - miasto bohaterskiej legendy

Dzikie szczyty nagich skał albańskich musnął cień skrzydeł wojennych eskadr włoskich. Huk motorów, zlewając się z głuchym odgłosem armat, rażących śmiertelnością pociskami malowniczo nad wybrzeżem położone miasto portowe Durazzo — zbudził drzemiące w niedostępnych wąwozach górskich echa bohaterskich walk, toczone pod wodzą Skanderbega z najazdem tureckim. Od 1445 do 1475 r. szczepy albańskich górali napadały załogi tureckie, niszczyły ich zamki warowne, niepokoiły drogi, którymi najeżdżała wdzierała się w głąb małego górskiego kraiku, posiadającego decydujące znaczenie dla zdobywczych władców Bałkanu.

Albania w rękach Turcji to nie tylko zapewnienie przewagi na Adriatyku i paraliżowanie akcji dumnej Wenecji, prowadzącej nieustanną walkę z zalewem muzułmańskim, odcinającym jedne po drugiej wszystkie drogi handlowe republiki, ale równocześnie utrwalenie władzy półksiężyca na Bałkanach, której ko niec zobaczyć miał dopiero wiek XX. Ośrodkiem tej walki było małe górskie miasteczko Kruja, gdzie do dziś wznoszą się ruiny zamku Skanderbega. Położone na północ od stolicy kraju — Tirany, w odległości 25 km, jest ono celem licznych wycieczek turystycznych. Piękno dzikiej, pierwotnej przyrody tworzy wspaniałe tło dla bohaterskich legend, przechowywanych w podaniach i pieśniach ludowych. Przyroda i lud — wśród niej żyjący, przechowujący wiernie z pokolenia na pokolenie pamięć wodza z bohaterskiej epoki walk z zalewem tureckim — wszystko to przykuwa turystę, szukającego na dzikich urwistych szlakach górskich emocji głębszych niż je może dać sama egzotyka nowego środowiska.

Pokonane w nierównej walce z janczarami tureckimi góralskie szczepy albańskie tu się cofały i tu zbierały nowe siły do dalszych bojów. Dla Albańczyka Kruja jest symbolem idei wolności. Z dumą pokazują przewodnicy miejscowi tu rystom ruiny zamku bohatera walk wolnościowych — Skanderbega, którego dalekim potomkiem jest obecny król-wygnaniec, Achmed Zogu.

Wśród urwistych skał żyją jeszcze potomkowie bojowników z tamtych czasów, waleczni i dzicy, jak oni. — Walka jest żywiołem tych szczepów górskich. Każdy Albańczyk — mówi jedno z przysłów — **rodzi się po to, aby umiał celnie strzelać.** Strzelcy z nich są doskonali. Na widok zdobywcy w postaci kozicy górskiej czy innego zwierza — czarne, głęboko osadzone oczy nabywają dzikiego, tygrysięgo prawie blasku. Przykładając broń do oka Albańczyk uśmiecha się tym uśmiechem pewnym zwycięstwa. Wzięcie celu na muszkę trwa jedno mgnienie oka. Pada strzał rzadko kiedy chybiący. Z takim strzelcem, w połączeniu z jego zaciętością w boju, niełatwą była walka, jaką od zamierzających czasów toczyć musieli wśród albańskich gór liczni zdobywcy tego kraju, którzy ulegał jedynie przewadze liczebnej i doskonalszej organizacji. Tak było od najdawniejszych czasów. Legiony rzymskie, które tędy słynną drogą „via Ignatia” przedzierały się na Bałkan, niejedną krwawą walkę stoczyć musiały ze szczepami albańskimi, zanim nad krajem tym

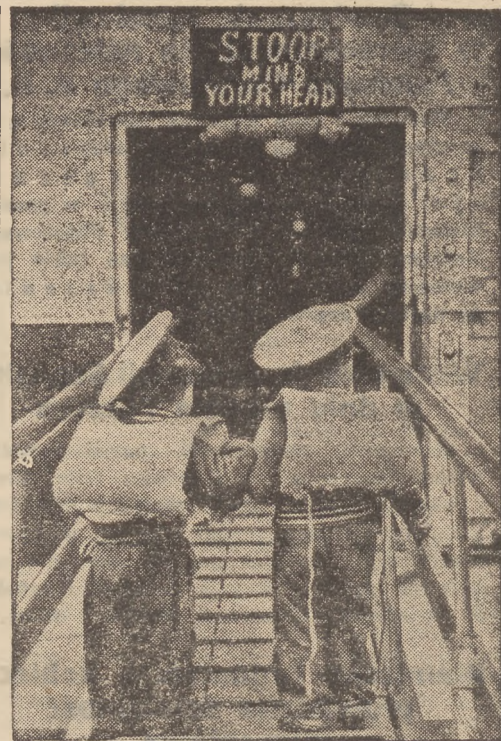
zapanowały zwycięskie orły cesarstwa rzymskich.

W zmiennej dziejów Kolei kraik ten był pod panowaniem Bzancjum, potem szczepów normkańskich republiki weneckiej, wreszcie Turcji, która pozostawiła najtrwalsze piętno w werzeniach, zwyczajach, a nawet zewnętrznych formach życia ludności albańskiej. W przeciwieństwie bowiem do Rzymian, dla których Albania była tylko stacją przejściową na drodze ich ekspansji na wschód i południe, czy do Weneccjan, którzy zawładnąć zdołali jedynie wybrzeżem, trzymając silnie w swych rękach port Durazzo — Turcy zdołali przeniknąć wszystkie dziedziny życia i wszędzie wywrzeć swój wpływ, który dziś jeszcze widoczny jest w typie albańskim w formach codziennego życia, tak bardzo zbliżonych do Wschodu. Gdy pobrzeże nosi dziś jeszcze wyraźne ślady krzyżujących się tu kultur bizantyńskiej i rzymskiej, wewnątrz przeniknięte jest cywilizacyjnymi wpływami tureckimi, pod którymi chowa się pierwotna, fałnatycznie do wolności przywiązana — dusza tego ludu.

Nowy sposób demonstracji bezrobotnych angielskich

Bezrobotni niosą olbrzymią pocztówkę zaadresowaną do premiera Chamberlaina

„UWAGA! SCHYLIĆ SIĘ!”

brzmi ostrzeżenie nad wejściem do angielskiego okrętu transportowego wojennego „Dilware”. Nie dotyczy to jednak obu małców, którzy wchodzi na okręt w porcie Southampton, by razem z ojcami żołnierzami odpłynąć do Palestyny. Żonaci żołnierze angielscy mogą ze sobą zabrać rodziny, gdyż wyjeżdżają na dłuższą służbę do Palestyny.

Nowy rodzaj ubezpieczeń

W Lozannie powstało nowe towarzystwo ubezpieczeń, które postawiło sobie jako cel zapewnienie ludziom zamożnym, naturalnie za odpowiednio wysoką premią, stałego pobytu w luksusowych hotelach i to nie na czas bylejaki, bo aż dożywotnio.

Wśród amatorów tego typu ubezpieczeń znalazła się spora liczba Anglików i Holendrów. Ubezpieczeni, których nazwiska otoczono dyskrecją, mogą gdy zechcą, wybrać sobie jako miejsce zamieszkania każdą miejscowość w Szwajcarii, na Riwierze, w Paryżu, Algierze etc. Akcjonariuszami towarzystwa assekuracyjnego są znani bankierzy szwajcarscy oraz właściciele wielkich hotelów. Kapitał towarzystwa wynosi 3 miliony franków szwajcarskich.

DBAJCIE O SWOJE ZDROWIE

Przy chorobach: ŻOŁĄDKA, KISZKI, WATROBY, przy KAMIENIACH ŻOŁCIOWYCH, WZDECIU BRZUCHA, ODBIJANIU SIĘ, LUB SKŁONNOŚCIACH DO ZAPARCIA, stosuje się: „SZWAJCARSKIE GÓRSKIE ZIOŁA” Gaseckiego, naturalny łagodny środek przeczyszczający, ułatwiający funkcje organów trawienia, stosowane również przy nadmiernej otyłości. Sprzedają apteki i sklepy apteczne.

46

J. F. WITTROP

Autoryzowana adaptacja
Eugeniusza Bałuckiego

Przygoda w Paryżu

Powieść współczesna

Lagache osądził, że smutna uroczystość wypadnie znacznie okazalej, jeśli z Neapolu do Sorrento przewiezie wodą zwłoki Soederlunda i jego szofera. W Santa Lucia przeładował trumny na statek pocztowy, który wyrusza w południe, płynię w dół wybrzeża do Sorrento i stąd po krótkim postoju udaje się na Capri.

Trumny stały obok siebie na przednim pokładzie, ściągając nieśmiało zaciekawione spojrzenia z daleka trzymających się podróżnych. Widok 2-ech dużych drewnianych skrzyń z krzyżami na wiekach i z wieńcami ze zwieńczonych kwiatów nasuwał ponure myśli o śmierci, zbyt jaskrawo kontrastował z pięknym wieczorem i z bujnym przepychem wiosny. Ruchliwy tłum wycieczkowców, kupców i barwnie ubranych wieśniaków przycichł na tylnym pokładzie.

Przy trumnach pozostali tylko Lagache i Anastazio. Obaj siedzieli w zupełnym milczeniu na składanych krzesłkach, zmęczeni uroczystościami pogrzebowymi w Awignonie i bezsennością w wagonie.

Anastazio szeptem odmawiał modlitwy, urywał w pół słowa, zapadając w drzemkę, budził się przestraszony i z podwójną energią poruszał bezdźwięczną wargami. Lagache od czasu do czasu odwracał głowę i spoglądał na uwieczony piurpuszem Wezuwiusz, na którego zboczach biegały gęsto rozrzucone wioski tonące w srebrzy-

stym gąszczu drzew oliwkowych.

Obaj byli zadowoleni, że podróż miała się ku końcowi. Lagache ciągle chwytął w locie za melonik spadający z kolan, Anastazio skubał baczki i pocierał nieogoloną brodę. Wile godzin spędzili razem — z początku zamienili kilka zdań, potem umilkli, ponieważ nie mieli o czym rozmawiać. Teraz słuchali tępo jednostajnego hałasu maszyn okrętowych i z utęsknieniem marzyli o łóżku.

Z najwyższego tarasu willi Brygida spojrzała długi, powoli zbliżający się ogon czarnego dymu. Statek pocztowy „Mercellina” dobijał do Castellamare.

Wszystkie czynności, połączone z przyjęciem żałobnego transportu, Brygida przekazała gospodyni. Nie czuła się na siłach myśleć trzeźwo o takich sprawach jak wynajęcie łodzi z odpowiednią załogą, przygotowanie sali na parterze, przyrządzenie posiłku dla towarzyszących trumnom. Robiła to Signora Boccadoro zalewając się gorzkimi łzami.

Brygida patrzyła na statek, który odbił od Castellamare i płynął ku Sorrento; czarny dym, unoszący się z komina, wisiał nad pokładem jak żałobna chorągiew. Czy możliwe, że wieźli naprawdę jej wuj, jej ukochanego wuja Svena?

Już widziała zupełnie wyraźnie stary pękaty kadłub, cienki prostopadły komin i biały mostek kapitański. Zawyla syrena przywołując łódź z Sorrento; statek zarzucił kotwicę, ostro zgrzytnęły łańcuchy.

Po chwili od przystani należącej do willi, oddzieliła się duża szeroka łódź suto przybrana girlandami zieleni, siedzieli w niej ośmiu na czarno ubranych wiosłarzy.

Wolno, stopień po stopniu, zeszła Brygida z tarasu głównego, przeszła przez park, lecz zawałała się przed kamiennymi schodami prowadzącymi ku wybrzeżu.

Z pokładu statku doleciał z wiatrem gwar głosów — spuszczano trumny do łodzi. Żegnając je łowy masztu speliła zielono-biało-czerwona flaga. Potem „Mercellina” zawróciła i zaczęła się od-

dalać. Na rufie tłoczyli się podróżni.

Brygida spuściła się po stromych schodach wykutych w skałę. Na przystani już czekała signora Boccadoro w otoczeniu całej służby. Łódź, głęboko zanurzona w wodę, sunęła dość szybko na wiosłach ośmiu silnych rybaków.

Dreszcz wstrząsnął dziewczynę. Nie rozumiała, co się z nią dzieje, lecz myślała, że teraz za nic na świecie nie zstąpi na wilgotny piasek wybrzeża. Stojąc na piątym stopniu patrzyła ponad głowami służby na łódź dobijającą do przystani. Pierwszy wysiadł mężczyzna małego wzrostu z melonikiem w prawej ręce, w czarnym surducie i w niepomiarne długich trzewikach o zakrzywionych w górę szpicach.

Sklonił się uroczysto obecnym i z teatralną dostojnością usunął się na bok. Potem rybacy wynieśli na pasach ciężkie trumny.

To nie może być wuj Sven... — myślała w kółko Brygida. Prawdopodobnie przemawiała w niej młodość zawsze buntująca się przeciw śmierci. W każdym razie dziewczyna już nie chciała patrzeć na orszak pogrzebowy formujący się według wskazówek niezmordowanego Lagache'a. Pomknęła na górę, wbiegła do swojego pokoju i zamknęła się na klucz. W jej uszach dzwigało bez przerwy rozpaczliwe zawołanie signory Boccadoro.

Później, gdy już noc zapadła, zawołała do siebie Ananasa. Hiszpan opowiedział — swoim zwyczajem bardzo beładnie — wszystko, czego był świadkiem lub co słyszał od Lagache'a, nie pominął nawet milczeniem spotkania z diablem.

Brygida utwierdziła się ostatecznie w przekonaniu, że jej ukochany wuj Sven żyje.

Nie chciała rozmawiać z Lagachem, nie chciała spojrzeć na trumny i w ogóle oświadczyła stanowczo, że nie wyjdzie ze swojego pokoju ku ciężej rozpaczliwej signory Boccadoro, na którą spadł cały ciężar robienia honorów domu.

Następnego dnia, to jest w piątek, gdy dopiero świtało, Brygida wyszła z domu i udała się do Neapolu.

(Ciąg dalszy nastąpi).